

SLUŽBENI GLASNIK OPĆINE STON

Broj: 1/2019

Ston, 27. lipnja 2019. Godine

Godina: I

ISSN 2760-9805

Sadržaj:

OPĆINSKO VIJEĆE OPĆINE STON

1. Odluka- godišnji izvještaj o ostvarenju proračuna za 2018. Godinu	1
2. Izvršenje proračuna Općine Ston za 2018. godinu.....	2
3. Odluka o raspodjeli rezultata za 2018. Godinu	31
4. Odluka o usvajanju izvješća o stanju u prostoru	32
5. Izvješće o stanju u prostoru	33
6. Odluka o izradi dopuna prostornog plana uređenje Općine Ston radi usklađenja sa člankom 201. Zakona o prostornom uređenju (Narodne novine, 153/13., 65/17., 148/18 i 39/19)	107

Izdaje: Općina Ston, Trg kralja Tomislava 1, 20230 Ston

„Službeni glasnik Općine Ston“

Glavna i odgovorna urednica: Valentina Vitković, pročelnica
Jedinstvenog upravnog odjela Općine Ston, mag.oec.

Tel: 020/777-703; e-pošta: valentina@opcinaston.hr

Službeni glasnik objavljuje se i na web stranici www.opcinaston.hr

Tisak: Općina Ston

List izlazi po potrebi

Fali zaglavlje

odnosno manjak za pokriće u sljedećem razdoblju od 6,731.012,00kuna.

O D L U K A
O RASPOĐELI REZULTATA POSLOVANJA ZA 2018.
GODINU

Na kraju 2018. godine Općina je iskazala višak prihoda poslovanja u iznosu od kn 856.766,36 (razlika između prihoda poslovanja kn 15,189.918,36 i rashoda poslovanja kn 14,333.152,00).

Iskazan je i manjak prihoda od nefinancijske imovine u iznosu od kn 7,330.125,47 (razlika između prihoda od prodaje nefinancijske imovine kn 666.646,53 i rashoda za nabavu nefinancijske imovine kn 7,996.772,00).

Iz gore navedenog vidljivo je da je konačni rezultat za 2018. godinu manjak prihoda i primitaka za pokriće u sljedećem razdoblju od kn 6,473.359,11.

Budući je iz 2017. godine prenesen manjak prihoda i primitaka u iznosu od kn 257.653,00, manjak prihoda i primitaka iz 2017. se pribraja manjku iz 2018., te je konačan rezultat manjak prihoda i primitaka za pokriće u sljedećem razdoblju od kn 6,731.012,00.

Nakon korekcije (višak prihoda od 31.12.2018. koji je iznosio 856.766,36) - (kapitalne pomoći od Ministarstva kulture za EU projekt 3,318.736,34 i Ministarstva regionalnog razvoja 700.000,00) višak prihoda poslovanja na kraju 2018. godine se pretvara u manjak u iznosu 3,161.970,00kuna.

Manjak prihoda od nefinancijske imovine za 2018. godinu iznosi kn 7,330.125,47 a nakon korekcije za kapitalne pomoći (-4,018.736,00) iznosi kn 3,311.389,00.

Na kraju 2018.godine ostaje manjak prihoda poslovanja u iznosu od 3,161.970,00kuna, manjak prihoda od nefinancijske imovine u iznosu od kn 3,311.389,00, te preneseni manjak iz 2017. god. 257.652,43 (manjak prihoda od nefinanc. imovine 224.092,80, manjak prihoda od financ. imovine 4.094,68 i manjak prihoda poslovanja 29.464,95) te je konačan rezultat manjak prihoda poslovanja od kn 3,195.530,00 i manjak prihoda od nefinancijske imovine kn 3,535.482,00

U Proračunu za 2019. godinu planirali smo preneseni manjak u iznosu od kn 200.000,00. Na kraju je manjak od kuna 6,731.012,00. U toku 2018. godine je uplaćeno 272.497,00kuna namjenskih sredstava a ista nisu utrošena. Namjenska sredstva su uplaćena od: Županije kn 200.000,00 za pomorsko dobro, 72.097,00 kuna od Grada Dubrovnika za uređenje prostorija DVD Ponikve, i Ministarstva znanosti i obrazovanja 400,00kn za Vrtić.

Navedeni manjak će se pokriti prihodima iz 2019.godine.

Stanje novčanih sredstava na žiro računu i blagajni na dan 31.12.2018. iznosi kn 501.365,00.

Od navedenog su namjenska sredstva u iznosu od 272.497,00 i sredstva za EU projekt uplaćena tokom godine 3,384.532,05 (knjižena na obvezama), a ne priznata kao prihod ni rashod u 2018., što znači da je nenamjenski potrošeno 3,155.664,05kn..

Klasa: 400-08/17-01/15

Urbroj: 2117/04-19-30

Ston, 17.06.2019.godine

Predsjednik općinskog vijeća:
Berislav Glavor, v.r.

Na temelju članka 32. Statuta Općine Ston (Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije, 5/2013 i 7/2018.) Općinsko vijeće Općine Ston na 15. sjednici održanoj 17.06. 2019. godine donosi

O D L U K U

O usvajanju Izvješća o stanju u prostoru Općine Ston za razdoblje 2014-2018.godine.

Klasa:350-01/19-01/01

Urbroj:2117/04-09-02

Ston, 17.06.2019.godine

Predsjednik Općinskog vijeća:
Berislav Glavor, v.r.

**Dubrovačko-neretvanska županija Općina
Ston**

**IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU OPĆINE STON
ZA RAZDOBLJE 2014.-2018. GODINE**

Naziv dokumenta: **IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU OPĆINE STON
ZA RAZDOBLJE 2014.-2018. GODINE**

Naručitelj:

OPĆINA STON

Trg kralja Tomislava 1
20230 Ston

Općinski načelnik:

Vedran Antunica

Pročelnik Jedinstvenog upravnog odjela:

Valentina Vitković

Izrađivač:

Broj radnog naloga:

N 277/18

Autori dokumenta:

**Danka Grbac Nikolac, dipl.ing.kraj.arh.
Jurica Knego, mag.geogr. i mag.ing.geod.et geoinf.
dr. sc. Zrinka Rudež, dipl.ing.arh.
Franciska Šiljeg, mag.ing.grad.**

Direktor Urbanizam Dubrovnik d.o.o.:

dr. sc. Zrinka Rudež, dipl.ing.arh.

Mjesto i datum:

Dubrovnik, veljača 2019.

SADRŽAJ:

0.	UVOD	3
I.	POLAZIŠTA	5
1.	Ciljevi izrade izvješća o stanju u prostoru	5
2.	Zakonodavno-institucionalni okvir.....	6
3.	Osnovna prostorna obilježja Općine Ston	9
3.1.	Prometno-geografskaobilježja	10
3.2.	Prirodno-geografskaobilježja	11
3.2.1.	Reljefno-geološkaobilježja	11
3.2.2.	Klimatska obilježja	12
3.2.3.	Hidrogeografskaobilježja	13
3.2.4.	Pedogeografskaobilježja	14
3.2.5.	Vegetacijskaobilježja.....	14
3.2.6.	Značajkefaune.....	15
3.3.	Demogeografskaobilježja.....	16
3.3.1.	Kretanje i razmještaj broja stanovnika	16
3.3.2.	Strukturna obilježja stanovništva.....	21
3.4.	Općina Ston u okviru prostornog uređenja Dubrovačko-neretvanske županije	26
II.	ANALIZA OCJENASTANJA I TRENOVAPROSTORNOGRAZVOJA.....	29
1.	Prostorna struktura korištenja i namjene površina Općine Ston	29
1.1.	Struktura površina unutargrađevinskog područja naselja	29
1.2.	Struktura površina unutarzona izdvojenog građevinskog područja izvan naselja	30
2.	SustavnaseljaOpćineSton	32
3.	Gospodarskedjelatnosti.....	34
4.	Opremljenost prostora infrastrukturom	35
4.1.	Prometna infrastruktura	35
4.2.	Komunalna infrastruktura	37
5.	Zaštita i korištenje dijelova prostora od posebnog značaja	42
5.1.	Zaštita prirodne baštine	42
5.2.	Zaštita kulturne baštine	43
5.3.	Područja posebnih karakteristika.....	46
6.	Obvezni prostorni pokazatelji	47
III.	ANALIZA PROVEDBE PROSTORNIH PLANOVA I DRUGIH DOKUMENATA	53
1.	Izrada prostornih planova.....	53
2.	Provredba prostornih planova	55
3.	Provredba drugih dokumenata koji utječu na prostor	56
4.	Provođenje zaključaka, smjernica, prijedloga za unaprjeđenje, preporuka, aktivnosti odnosno mjera iz prethodnog izvješća o stanju u prostoru	58

IV.	PREPORUKE ZA UNAPRJEĐENJE ODRŽIVOG RAZVOJA U PROSTORU S PRIJEDLOGOM PRIORITETNIH AKTIVNOSTI	61
1.	Potrebe, mogućnosti i ograničenja daljnog održivog razvoja u prostoru Općine Ston obzirom na okolnosti, sektorska opterećenja i izazove.....	61
2.	Ocjena potrebe izrade novih i/ili izmjene i dopune postojećih prostornih planova na razini Općine Ston	63
3.	Preporuke mjera i aktivnosti za unaprjeđenje prostornog razvoja	64
V.	ZAKLJUČAK	67
VI.	IZVORI PODATAKA	69

0. UVOD

Izvješće o stanju u prostoru Općine Ston za razdoblje 2014.-2018. godine izrađuje se sukladno Zakonu o prostornom uređenju (Narodne novine, 153/13., 65/17., 114/18.), dok se pobliži sadržaj Izvješća, obvezni prostorni pokazatelji, način sudjelovanja javnopravnih tijela u izradi Izvješća i drugi zahtjevi u vezi s praćenjem stanja u području prostornog uređenja propisuje Pravilnikom o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima Izvješća o stanju u prostoru (Narodne novine, 48/14., 19/15.).

Sukladno Zakonu o prostornom uređenju, koji propisuje da se Izvješće o stanju u prostoru izrađuje za razdoblje od četiri godine, ovim Izvješćem razmatra se proteklo razdoblje od 2014. do 2018. godine.

Izrada Izvješća o stanju u prostoru započela je slanjem zahtjeva javnopravnim tijelima za dostavu podataka iz djelokruga javnopravnih tijela koji su od utjecaja na sadržaj Izvješća, a sukladno tablici obveznih prostornih pokazatelja iz Pravilnika koji uređuje izradu Izvješća o stanju u prostoru.

Podatke iz djelokruga svoje nadležnosti dostavili su:

- Agencija za ozakonjenje nezakonito izgrađenih zgrada
- Državni zavod za statistiku
- Dubrovačko-neretvanska županija, Upravniodjel za prostorno uređenje i gradnju, ispostava Ploče
- HEP-Operator distribucijskog sustava d.o.o., Elektrojug Dubrovnik
- Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti
- Hrvatske autoceste d.o.o.
- Hrvatske ceste d.o.o.
- Lučka uprava Dubrovačko-neretvanske županije
- Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Dubrovniku
- Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije
- Ministarstvo turizma
- Plinacro d.o.o.
- Vodovod Dubrovnik d.o.o.
- Županijska uprava za ceste na području županije Dubrovačko-neretvanske.

Predmetni zahtjevi ugrađeni su u Izvješće o stanju u prostoru Općine Ston.

Izvješće o stanju u prostoru sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor, te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje.

I. POLAZIŠTA

1. Ciljevi izrade izvješća o stanju u prostoru

Ciljevi izrade Izvješća su analitički i programski.

Analitički ciljevi obuhvaćaju:

utvrđivanje stanja u prostoru kroz:

strukturu korištenja i namjene površina na području Općine

sustav naselja

gospodarske djelatnosti

opremljenost prostora infrastrukturom

zaštitu i korištenje dijelova prostora od posebnog značaja (zaštićene prirodne vrijednosti, zaštićena kulturno-povijesna baština, područja posebnih karakteristika, područja potencijalnih prirodnih i drugih nesreća i dr.) i

pripadajuće prostorne pokazatelje

stanje i pravce prostornog razvoja te

svrshodnost izrade i provođenja dokumenata prostornog uređenja niže razine, kao i drugih dokumenata, uključujući i prethodno Izvješće o stanju u prostoru.

Programski ciljevi nadovezuju se na analitičke ciljeve i obuhvaćaju definiranje preporuka za unaprjeđenje održivog razvoja u prostoru s prijedlogom prioritetnih aktivnosti, odnosno:

mogućnosti održivog razvoja u prostoru ocjene potrebe izrade novih i/ili izmjena i dopuna postojećih dokumenata prostornog uređenja te prijedlog ostalih zahvata u prostoru kojim bi se unaprijedio i poboljšao održivi razvoj u prostoru Općine

2. Zakonodavno-institucionalni okvir

Zakon o prostornom uređenju (Narodne novine, 153/13., 65/17., 114/18.)

Izrada Izvješća o stanju u prostoru regulirana je člancima 39., 40. i 41. Zakona o prostornom uređenju.

Člankom 39., stavak (1), propisano je sljedeće:

"(1) Hrvatski sabor, odnosno predstavnička tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, svaki za svoju razinu, razmatraju izvješće o stanju u prostoru za razdoblje od četiri godine."

U članku 40., stavak (1), propisano je kako „Izvješće o stanju u prostoru sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor, te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja osnovnim preporukama mjerama duće razdoblje“.

Stavkom (2) članka 40. propisano je kako se "pobliži sadržaj izvješća, obvezni prostorni pokazatelji, način sudjelovanja javnopravnih tijela u izradi izvješća i drugi zahtjevi u vezi s praćenjem stanja u području prostornog uređenja propisuju Pravilnikom o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvješća o stanju u prostoru."

Pravilnik o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvješća o stanju u prostoru (Narodne novine, 48/14., 19/15.)

Pravilnik se određuje sadržajem obveznih prostornih pokazatelja izvješća o stanju u prostoru u drugim zahtjevima vezani s praćenjem stanja u području prostornog uređenja.

Budući se Izvješće o stanju u prostoru radi za područje Općine kao jedinice lokalne samouprave, isti predstavlja, sukladno terminologiji predmetnog Pravilnika, Izvješće na lokalnoj razini.

Izvješće se izrađuje u tekstualnom obliku, a pojedina tematska područja mogu se prema potrebi dodatno obrazložiti i prikazati tabličnim iskazom pokazatelja, te grafičkim prikazima.

Člankom 1., stavak (3), podstavkom c) propisano je sljedeće:

"(3) Izvješće se izrađuje:

...

...

c) na lokalnoj razini u odnosu na prethodno Izvješće grada, odnosno općine te: županijski prostorni plan, druge strateške, razvojne, planske i programske dokumente i pokazatelje županijske razine koji su od utjecaja na održiv razvoj u prostoru velikog grada, grada i općine, i prostorne planove niže razine."

Člankom 2. propisano je korištenje podataka za potrebe Izvješća:

"Članak 2.

Za izradu Izvješća koriste se podaci iz informacijskog sustava prostornog uređenja, prostornih planova, službeno objavljeni i dostupni podaci nadležnih tijela i ustanova, te drugih pravnih osoba sa javnim ovlastima određenih posebnim propisima, podaci iz usvojenih i objavljenih pojedinih sektorskih, strateških, razvojnih, planskih i provedbenih dokumenata i drugi koji su od utjecaja na održiv razvoj u prostoru."

Člankom 9., stavak (5), propisani su sudionici u izradi:

"Članak 9.

...

...

...

...

(5) U izradi Izvješća sudjeluju nadležna državna tijela, tijela jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave, javne ustanove i pravne osobe s javnim ovlastima određene posebnim propisima, koje obavljaju poslove od utjecaja na sadržaj Izvješća."

Člankom 10. propisan je pristup potrebnim podacima:

"Članak 10.

(1) Nadležna državna tijela, tijela jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave, javne ustanove te druge pravne osobe s javnim ovlastima određene posebnim propisima, koje obavljaju poslove od utjecaja na sadržaj Izvješća, dužna su omogućiti elektronički i drugi pristup potrebnim podacima, odnosno dostaviti tražene podatke iz članka 2. u roku od 30 dana na zahtjev izrađivača Izvješća.

(2) Nadležna državna tijela, tijela jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave, javne ustanove te druge pravne osobe s javnim ovlastima određene posebnim propisima iz stavka 1. ovog članka, dužna su dostaviti obrazloženje problematike provedbe dokumenata prostornog uređenja u dijelu koji se odnosi na njihov djelokrug nadležnosti."

Člankom 7. propisan je sadržaj Izvješća na lokalnoj razini:

"Članak 7.

Izvješće na lokalnoj razini: velikog grada, grada i općine, izrađuje se prema sljedećem sadržaju:

I. POLAZIŠTA

1. Ciljevi izrade Izvješća
2. Zakonodavno-institucionalni okvir
3. Osnovna prostorna obilježja jedinice lokalne samouprave
4. Jedinica lokalne samouprave u okviru prostornog uređenja županije

II. ANALIZA I OCJENA STANJA I TREDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

1. Prostorna struktura korištenja i namjene površina jedinice lokalne samouprave
2. Sustav naselja
3. Gospodarske djelatnosti
4. Opremljenost prostora infrastrukturom
5. Zaštita i korištenje dijelova prostora od posebnog značaja
6. Obvezni prostorni pokazatelji

III. ANALIZA PROVEDBE PROSTORNIH PLANOVA I DRUGIH DOKUMENATA

1. Izrada prostornih planova
2. Provedba prostornih planova
3. Provedba drugih dokumenata koji utječu na prostor
4. Provođenje zaključaka, smjernica, prijedloga za unaprjeđenje, preporuka, aktivnost i odnosnomjera iz prethodnog Izvješća o stanju u prostoru

IV. PREPORUKE ZA UNAPRIJEĐENJE ODRŽIVOG RAZVOJA U PROSTORU S PRIJEDLOGOM PRIORITETNIH AKTIVNOSTI

1. Potrebe, mogućnosti i ograničenja daljnog održivog razvoja u prostoru jedinice lokalne samouprave obzirom na okolnosti, sektorska opterećenja i izazove
2. Ocjena potrebe izrade novih i/ili izmijene i dopune postojećih prostornih planova na razini jedinice lokalne samouprave
3. Preporuke mjera i aktivnosti za unaprjeđenje prostornog razvoja

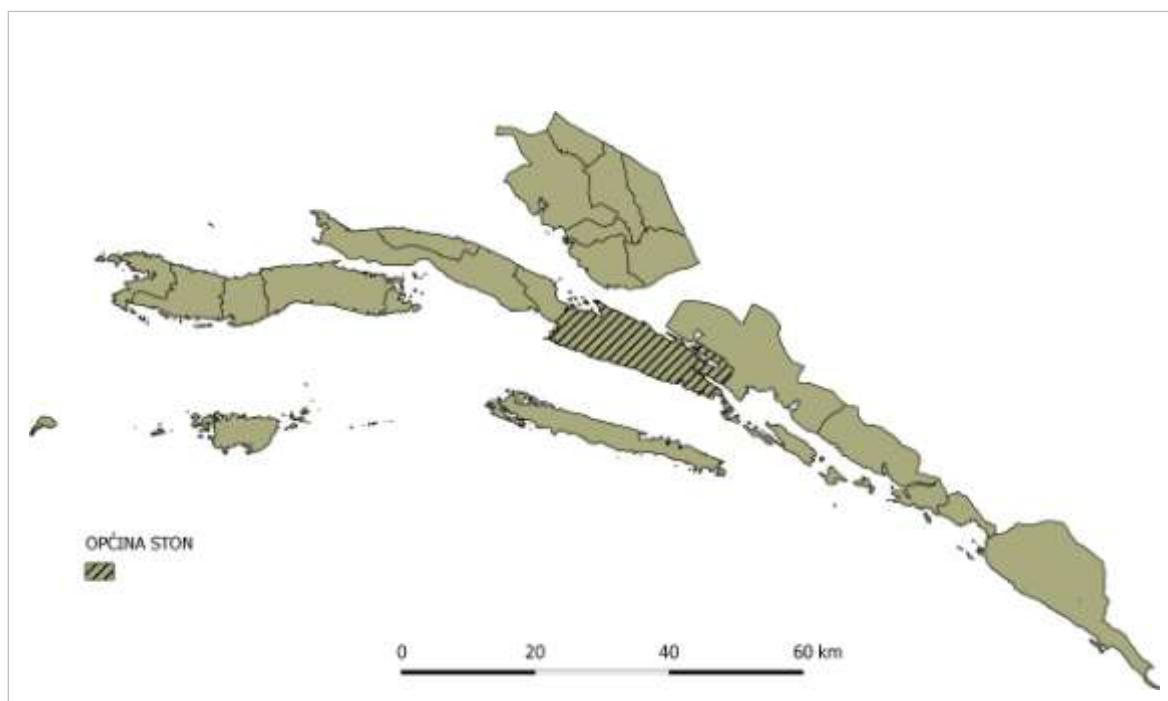
3. Osnovna prostorna obilježja Općine Ston

Općina Ston sastavni je dio Dubrovačko-neretvanske županije i jedna je od ukupno 22 jedinice lokalne samouprave u Dubrovačko-neretvanskoj županiji. Nalazi se na jugoistočnom dijelu poluotoka Pelješca (grafički prikaz 01.). Na sjeverozapadu graniči sa Općinom Janjina, dok na istoku sa Općinom Dubrovačko primorje. Morskom granicom sa sjeverne strane graniči sa Općinom Slivno, sa južne s Općinom Mljet, sa jugozapadne s Općinom Lumbarda, dok s jugoistočne sa Gradom Dubrovnikom.

Općina se sastoji od ukupno 19 naselja: Boljenovići, Brijesta, Broce, Česvinica, Dančanje, Duba Stonska, Dubrava, Hodilje, Luka, Mali Ston, Metohija, Putniković, Sparagovići, Ston, Tomislavovac, Zabrdje, Zamaslina, Zaton Dol i Žuljana (grafički prikaz 02.).

Ukupna površina Općine iznosi 169,51 km², dok broj stanovnika prema posljednjem Popisu stanovništva 2011. godine iznosi 2407 stanovnika. Prosječna gustoća naseljenosti iznosi 14,19 stan./km². Općina Ston čini 9,57% ukupne površine i 1,96% ukupnog broja stanovnika Dubrovačko-neretvanske županije.

Općinsko središte je naselje Ston, u kojem je prema Popisu stanovništva 2011. godine živjelo 549 stanovnika, što čini 22,8% ukupnog stanovništva Općine. Prema sustavu središnjih naselja Dubrovačko-neretvanske županije naselje Ston predstavlja područno središte, koji dijeli funkcije s Malim Stonom, i kojem, osim prostora Općine Ston, gravitiraju i rubni dijelovi susjednih Općina Dubrovačko primorje i Janjina.

Grafički prikaz 01. Geografski smještaj Općine Ston u Dubrovačko-neretvanskoj županiji Izvor:
Urbanizam Dubrovnik d.o.o.

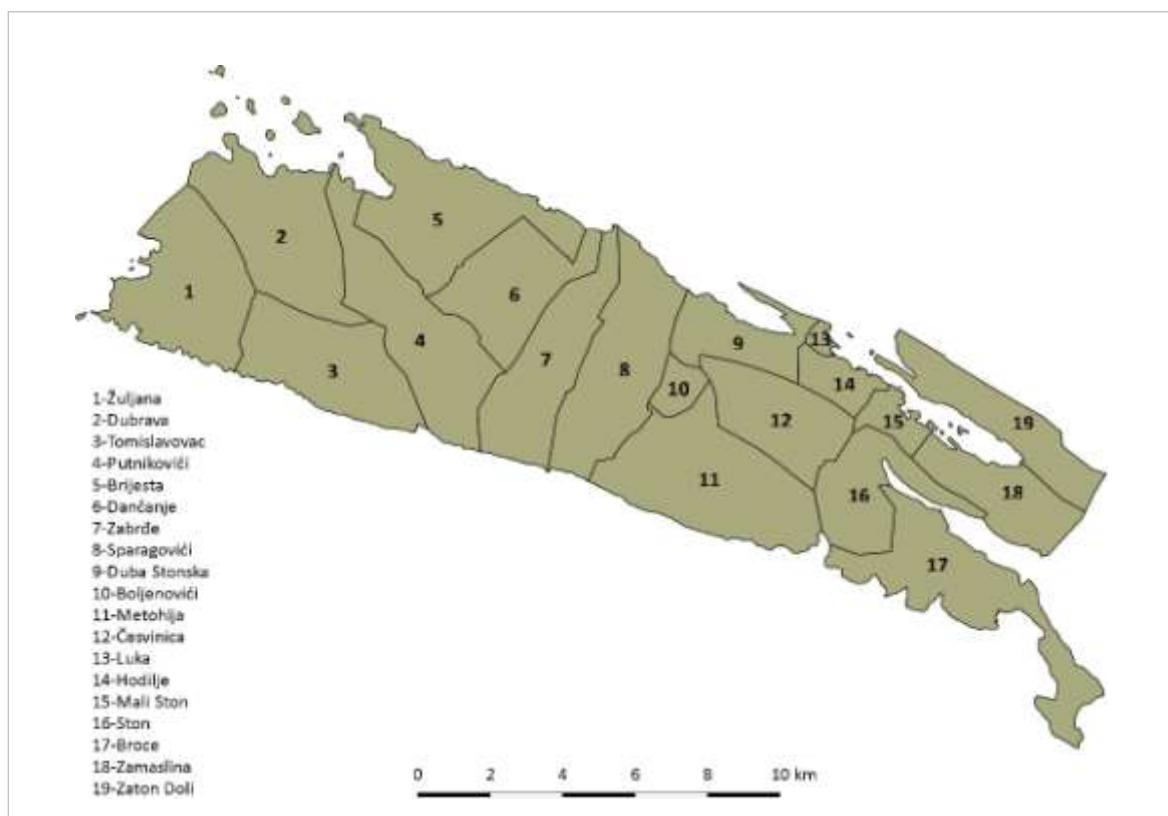
3.1. Prometno-geografska obilježja

Općina Ston danas ima važan prometno-geografski položaj. To se prije svega ističe u čvorишnoj i tranzitnoj prometnoj ulozi.

Općina Ston nalazi se na raskrižju pravaca cestovnog prometa, odnosno Jadranske magistrale (DC-8) i tzv. pelješke ceste (DC-414), koja od Stona preko poluotoka Pelješca vodi prema trajektnoj luci u Orebiću, a kojoj gravitiraju otoci Korčula i Lastovo.

Sukladno prostorno-planskoj dokumentaciji kroz Općinu Ston je predviđena gradnja brze ceste koja se nadovezuje na Pelješki most, čija je gradnja započela, a koji će preko naselja Komarna u Općini Slivno i naselja Brijesta u Općini Ston imati za cilj povezivanje čvrstom vezom fizički razdvojenih dijelova Dubrovačko- neretvanske županije u jednu cjelinu. Trasa brze ceste preko Općine Ston predviđena je na sljedećoj dionici: Brijesta-Prapratno-čvor Zaton Doli (DC-8)-čvor Doli (Jadransko-jonska autocesta).

Općina Ston svoju čvorishnu i tranzitnu ulogu ostvaruje i u ostalim oblicima prometa, među kojima se ističe pomorski, telekomunikacijski izračni.

Grafički prikaz 02. Područje Općine Stona pripadajućim naseljima Izvor:
Urbanizam Dubrovnik d.o.o.

Obzirom da se nalazi između Malostonskog kanala na sjeveru i Mljetskog kanala na jugu, ima povoljne uvjete za razvoj pomorskog prometa. Na južnoj obali, u uvali Prapratno, nalazi se trajektna luka preko koje se ostvaruje morska veza sa otokom Mljetom, odnosno naseljem Sobra na sjevernoj obali Mljeta.

Telekomunikacijski promet prisutan je kroz brojne infrastrukturne koridore telekomunikacijskog prometa koji presijecaju Općinu Ston, a koji vode dalje preko poluotoka Pelješca i otoka Mljeta.

Općinom Ston prolaze i koridori zračnog prometa, osobito onog koji vodi do Zračne luke Dubrovnik.

3.2. Prirodno-geografska obilježja

3.2.1. Reljefno-geološka obilježja

Poluotok Pelješac u cijelosti pripada strukturnoj jedinici Pelješac-Elafiti-Cavtat-Molunat. Obzirom na kriterije homogenosti morfolitogenih i morfostruktturnih obilježja, područje Općine Ston se nalazi unutar subregionalne geomorfološke cjeline *gorsko-brdsko-udolinsko područje poluotoka Pelješca*, mikrogeomorfološka regija *jugoistočni dio Pelješca*.

Regija jugoistočni dio Pelješca predstavlja konformnu morfostrukturu, obuhvaćajući grede (pozitivne morfostrukture) te Stonsko polje, uvale i udoline (negativne morfostrukture). Najvažniju ulogu u razvoju i

oblikovanju strukturne jedinice ima rasjed Pelješac-Dubrovnik, koji je predstavljen zonom paralelnih rasjeda širine 1,5-4,5 m, koji se reflektiraju na kopnu strmim padinama i strmcima. Riječ je o rasjedima Brijesta-Ston, Dubrava-Ston, Žuljana-Čarović, Čarović-Debeli brijege i dr. Posebno važnu ulogu ima rasjed Dubrava-Tomislavovac.

Postojanje rasjeda, promjena orijentacije stresa te promjene pomaka dijelova strukturnih jedinica ukazuje na rotaciju dijelova strukturnih jedinica i struktura. Različiti pomaci struktura očituju se upravo između Stona i Elafita. Seizmološki proračuni uključuju područje oko Stona u prostor mogućeg pojavljivanja potresa magnitude 7,0, što potvrđuje prisutnost recentne nadprosječne i intenzivne seizmičke i tektonske aktivnosti.

Osim uzdignutih lokalnih reversnih struktura, osobito spomenutih rasjednih strmaca na gredama, u strukturnom sklopu prisutne su i negativne morfostrukture (polja, uvale i udoline), koje su izdužene i stisnute između reversnih rasjeda suprotne vergencije. Riječ je o Stonskom polju, udolinama Ponikve, Mutni do, Crna Gora i sustav uvala od Prapratnog do Boljenovića.

Područje Općine Ston čine isključivo naslage mezoika i kenozoika, koje su uglavnom karbonatnog razvoja donjokredne i eocenske starosti. Sukladno zastupljenosti, na prvom mjestu su dolomiti, vapnenci i fliš. U geološkoj građi od nasлага mezozoika sudjeluje samo kreda, dok su one paleogenske starosti zastupljene vapnencima i flišem, a dio terena je prekriven kvartarnim naslagama. Donjokredne naslage izgrađuju jezgru antiklinale sjeverno od Žuljane i Sparagovići-Česvinica.

Kenozoik je zastupljen naslagama paleogena i kvartara. Naslage paleogena izdvojene su na sjevernoj obalnoj fasadi kod Hodilja te na njegovoj južnoj obalnoj fasadi. Razvijene su u facijesu foraminferskih vapnenaca i fliških laporanaca od paleocena do gornjeg eocena. Najstarije naslage paleogenske starosti predstavljene su liburnijskim vapnencima u vrlo uskom i kratkom pojusu oko Gnijelog rata.

Kvartarne naslage su relativno dobro razvijene na Stonskom polju te uvalama Ponikve i Crna Gora. Padinske naslage rasprostranjen su na padinama gorskih greda Veljana, Bjelušine, Zagorje i Zjat. Aluvijalni sedimenti izdvojeni su u Stonskom polju. Crvenice se izdvajaju u manjim uvalama i ponikvama na području cijele Općine. Derazijske naslage su rasprostranjene na padinama greda u Općini Ston. Proluvijalni sedimenti vežu se za ušće derazijskih dolina i jaruga, taloženi povremenim bujicama. Marinski pjesak i šljunak javlja se duž morske obale u kojima su oblikovane plaže na području uvala Prapratno, Žuljana i Brijesta.

3.2.2. Klimatska obilježja

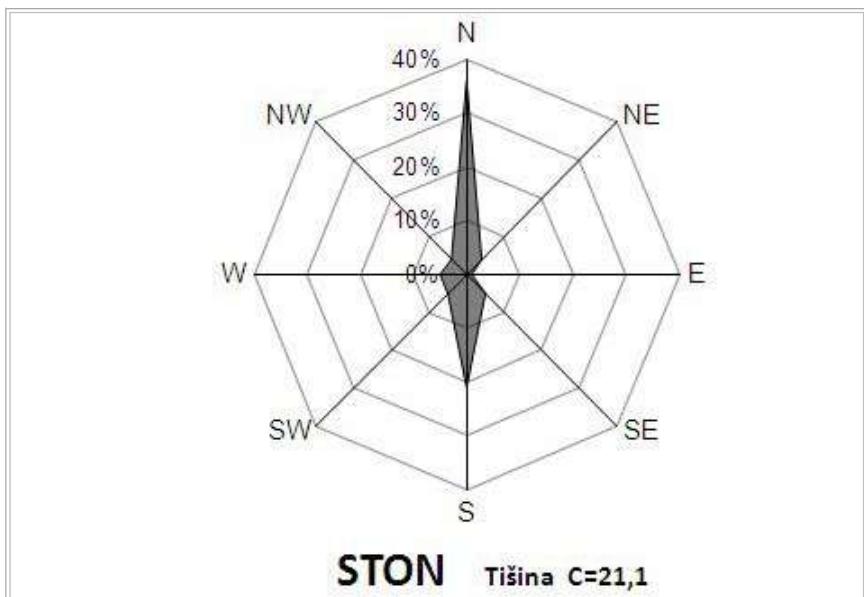
Prostor Općine Ston pripada klimatskom tipu koji se prema Köppenovoj klasifikaciji klima svrstava u *sredozemnu klimu s vrućim ljetom (Csa tip)*.

Temeljna svojstva ovog klimatskog tipa su: duga, mirna, topla, sunčana, vedra i suha ljeta, kratke, blage i vlažne zime te toplije i vlažnije jeseni od proljeća. Padaline karakterizira izrazito sezonska raspodjela, odnosno oskudica u toplo dobu godine i njena koncentracija u hladnom razdoblju godine. Najsuši mjesec ima prosječno manje od 40 mm kiše i manje od 30% najvlažnije mjeseca, a ljeto je vruće s obzirom da je srednja temperatura najtoplijeg mjeseca veća od 22 °C.

Specifičan topografski položaj te prirodno-geografska obilježja Općine Ston (konfiguracija terena, vertikalna raščlanjenost reljefa, orijentacija prema sjeveru i jugu i dr.) uvjetuju izloženost primorskim (maritimnim) i kopnenim (kontinentalnim) utjecajima te specifične klimatske lokalne osobine i značajke, oblikujući mikroklimu pojedinih predjela te razlike između pojedinih dijelova Općine. U unutrašnjosti Općine primorski utjecaji su slabiji radi značajne vertikalne raščlanjenosti reljefa, odnosno bitnih razlika između višeg antiklinalnog dijela (gore, pobrđa i dr.) i nižeg sinklinalnog dijela (ponikve, udoline, polja u kršu i dr.), koji su izloženi sjevernim utjecajima. Južni dio

Općine, uz Mljetski kanal, ima povoljnija klimatska obilježja od sjevernog, koji se nalazi uz Malostonski zaljev. U južnom dijelu Općine više je vedrih dana, a manje je naoblake, hladnih, oblačnih i kišnih dana. Količina padina opada s nadmorskom visinom i od jugoistoka prema sjeverozapadu.

Specifična mikroklimatska obilježja karakterizira veća količina padalina i veća izloženost sjevernim i južnim vjetrovima (grafički prikaz 03.). Meteorološki podaci, odnosno podaci o temperaturi, padalinama, vjetru, osunčanosti, vlažnosti i magli prikazani u tablici 01., a prikupljeni su sa meteorološke, sinoptičke, klimatološke i kišomjerne stanice u Stonu, za različito duga vremenska razdoblja: 1925.-1940., 1948.-1960., 1961.-1990., 1970.-1987.

Grafički prikaz 03. Ruža vjetrova temeljem podataka prikupljenih na meteorološkoj stanici u Stonu
Izvor: Meteorološki podaci za vremenska razdoblja 1925.-1940., 1948.-1960., 1961.-1990., 1970.-1987.
objavljena u više različitih izvora

Meteorološka stanica	Ston
Nadmorska visina u m	5
Srednja temperatura u °C	Siječanj 7,3 Srpanj 24,9 Godišnja 15,6
Srednja količina padalina u mm	Najmanja mjesečna 37 Najviša mjesečna 195 Godišnja 1414
Srednja vrijednost naoblake	Najmanja mjesečna VII.=2,2 Najviša mjesečna XII.= 6,4 Godišnja 4,9
Prosječan broj dana na godinu	Vedro 106,9 Oblaci 98,7 Kiša 103,7 Magla 1,2 Tuča 1,2 Mraz -

Tablica 01. Meteorološki podaci za meteorološku stanicu Ston Izvor:

Radica, T: Dubrovnik i okolica. 2015.

3.2.3. Hidrogeografska obilježja

Hidrogeografske resurse Općine Ston čine izvori na širem području naselja Ston. Ponajprije to su:

- izvor Oko u Stonskom polju, kapaciteta 15 l/s^1
- izvori Mala Voda i Velika Voda, neznatno iznad razine mora, minimalne količine vode oko 15 l/s
- izvor Glava od vode, kod zaselka Krešić i u naselju Česvinica, na unutrašnjem i višem dijelu Stonskog polja
- Perunski potok, koji prolazi Stonskim poljem, u duljini od 5 km i površine slijeva $11,2 \text{ km}^2$.

Perunski potok predstavlja bujični vodotok, koji nabuja za vrijeme velikih kiša te se izljeva iz korita, znatno erodira i plavi okolno zemljiste, dok tijekom ljeta u potpunosti presuši. Vodni valovi potoka dosiju za velikih voda $12,50 \text{ m}^3/\text{s}$.

¹ Potvrđene količine vode za izvor "Oko" koje bi se moglo koristiti za potrebe vodoopskrbe, budući sadašnje izvorište "Studenac", kapaciteta 10 l/s ne zadovoljava.

Predmetni resursi zauzimaju manji dio Općine Ston budući se rasprostiru oko Stonskog polja na jugoistočnom dijelu Općine. Preostalidio Općine predstavlja područje koje nemaznačajnih izvora i površinskih tokova.

3.2.4. Pedogeografska obilježja

S obzirom na reljefnu heterogenost prostora Općine Ston i obzirom na postanak tla, njegov sastav je također heterogen i geografski različito rasprostranjen.

Zastupljene su sljedeće vrste tla:

- crvenica: u ne mnogo dubokim i vlažnim poljima i docima (Stonsko polje)
- smeđa primorska tla: u većim poljima s dubokim tlom i do stavlje te svećim nakupljanjem humusa (dijelom Stonsko polje)
- antropomorfna terasirana tla na vagnencu: na obroncima s jačim padom, plitka, nisu osobito plodna, neobrađena i zapuštena zemljišta (Brijesta polje)
- litogeno pješčana tla (Žuljana) – eolskog podrijetla
- skeletna degradirana tla i goli krš
- ostala tla, sporadično prisutna: litogena tla, laporovita litogeno-karbonatna tla, dolomitna litogeno-karbonatna tla, litogeno-karbonatna tla na šljunkovitim nanosima.

Najvažnija pedogeografska cjelina obzirom na kvalitetu tla je Stonsko polje, koje se prostire od solane u Stonu prema sjeverozapadu i nastavlja dalje od naselja Česvinica. Površina polja iznosi oko 100 ha. Nije u potpunosti hidromeliorirano. Plodno tlo, povoljna klima te voda za navodnjavanje omogućuje uzgoj agruma, koštićavog i jabučastog voća, vinove loze i masline.

Sljedeće važnije pedogeografske cjeline obzirom na kvalitetu tla su:

- udoline pelješka Crna Gora i Ponikve, gdje prevladavaju kvalitetni tipovi tala značajni za uzgoj vinove loze, maslinarstva i koštićavog voća
- Brijesta polje, koje se prostire uzdužno od mora do iznad Gornjeg sela, a pogodno je za uzgoj mandarina i drugih agruma, koštićavog voća, vinove loze i masline
- udolina Žuljana.

3.2.5. Vegetacijska obilježja

Općina Ston ima heterogena vegetacijska obilježja, u međuzavisnosti sa reljefnim, klimatskim i pedološkim obilježjima.

Vapnenačka uzvišenja karakterizira rjeđa vegetacija, dok dolomitna udubljenja karakterizira bujnija vegetacija: prirodnu vegetaciju i kulturu vinove loze, masline i smokve. Riječ je o mediteranskoj vegetaciji, koja na visinama iznad 350 m prelazi dijelom u vegetaciju sub mediteranskih svojstava.

U najvećem dijelu Općine zastupljena je makija, a zastupljeni su i goli vapnenački kamenjari (garig). Prisutna su sva tri tipa zimzelenih šuma: česmina, alepski bor i dalmatinski crni bor. Prisutne su i submediteranske listopadne šume i šikare bijelog i crnog graba te šume hrasta medunca i bjelograbića.

Obzirom na vegetacijska obilježja, prostor Općine može se diferencirati na tri cjeline: sjevernu stranu, južnu stranu i središnji unutrašnji dio.

Sjeverna strana je bolje pošumljena i pokrivena bujnom vegetacijom. Riječ je o prostoru uz Malostonski zaljev, koji je obrastao niskom makijom u sljedećem sastavu: česmina, tršlja, zelenika, planika, tetivika, lemprika i dr.. Najrazvijenija vegetacija prave makija postoji oko naselja Brijesta i Broce.

Južna strana je slabije pošumljena. Na krajnjem jugoistočnom dijelu zastupljena je zimzela vegetacija česmine ili crnike. U okolini Žuljane i Broca značajno je zastupljen alepski bor.

Središnji unutrašnji dio manje je zastupljen vegetacijom iz razloga degradacije prirodne vegetacije radi bavljenja poljoprivredom. Prirodna vegetacija zastupljena je na prisojnim stranama okolnih uzvišenja u vidu brojnih čempresa, česmine, hrasta, graba, kostela i dr. Oko naselja Putnikovići razvijena je makija.

3.2.6. Značajke faune

Životinjski svijet (fauna) područja Općine Ston i poluotoka Pelješca značajno se razlikuje od životinjskog svijeta kopnenog dijela zemlje iz razloga što ovaj prostor nije bio zahvaćen oledbom, pa je sačuvan slijed životinjskih oblika iz vremena prije ledene doba. Održale su se mnoge reliktni i endemični vrste (kopneni puževi i kornjaši).

Uz predstavnike srednjoeuropske faune obitavaju i brojne izrazito sredozemne vrste.

Najznačajniji predstavnici recentne faune dolaze iz faune školjkaša (puževa i dr.), kukaca (insekata), stonoga i paučnjaka (pauka), budući imaju mnogo endemičnih vrsta.

Životinjski svijet obitava na kopnu (u slatkovodnim i bočatim vodama), u podzemlju, u zraku i moru. Riječ je o kornjašima, vodozemcima, gmazovima, ribama, pticama i sisavcima.

Područje Općine Ston i šire kontaktno područje Pelješca i Dubrovačkog primorja obiluju lovnom divljači (jelen lopatar, muflon, divlja svinja, jazavac, čagalj, divlje mačke i dr.).

Prema životu u moru prepoznatljiv je Malostonski zaljev sa uvalama Brijesta, Kuta i Bistrina, koji obiluju velikom biomasom, ali relativno manjim brojem vrsta, kako planktonskih, tako i nektonskih i bentoskih organizama.

3.1. Demogeografska obilježja

3.1.1. Kretanje i razmještaj broja stanovnika

Analiza kretanja i razmještaja broja stanovnika Općine Ston temelji se na statističkim podacima od prvog Popisa stanovništva 1857. godine do posljednjeg Popisa 2011. godine, koji su dostupni na mrežnim stranicama Državnog zavoda za statistiku (www.dzs.hr), kao i procjeni broja stanovnika za 31.12.2017. godinu.

Pri usporedbi podataka između popisnih godina i usporedbi s podacima Dubrovačko-neretvanske županije potrebno je uzeti u obzir činjenicu kako se metodologija popisivanja kroz povijest značajno mijenjala, osobito u pogledu definiranja „stalnog stanovnika“. Također, u posljednjih 150 godina mijenjane su statističke granice naselja. Naselja su bila skupno objedinjena u jedno naselje ili su pojedina naselja obuhvaćala različite dijelove susjednih naselja, a kasnije su izdvajana u zasebna statistička naselja. Prostorna razina analize su Općina Ston naselja Općine Ston i Dubrovačko-neretvanska županija.

Područje Općine Ston predstavlja depopulacijsko područje, što dugoročno utječe na poremećaj dobno-spolne i ostalih struktura stanovništva. Depopulacija je posljedica dugotrajnog iseljavanja stanovništva, prvenstveno mladog, što je dovelo i do prirodnog pada stanovništva. Osnovni razlozi su dugotrajna slabija gospodarska razvijenost ovog područja (Općina Ston i Pelješac u cjelini), u kojem su nedostajala radna mjesta u djelatnostima sekundarnog i tercijarnog sektora, ali i udaljenost od većih centara funkcije rada, prvenstveno Dubrovniku (na udaljenosti od cca 50 km), s kojim bi bile uspostavljene veze u obliku dnevnih migracija.

POPISNA GODINA	NASELJE																		Općina Ston ²	DNŽ
	Boljenovići ³	Brijesta	Broce	Česvinica	Dančanje	Duba Stonská	Dubrava ⁴	Hodilje ⁵	Luka ⁶	Mali Ston ⁷	Metohija ⁸	Putniković ⁹	Sparagovići ¹⁰	Ston ¹¹	Tomislavovac ¹²	Zabrdje	Zaton Doli ¹³	Žuljana		
1857.	288	162	161	230	124	66	0	424	0	220	0	289	245	428	401	94	179	282	3593	63379
1869.	288	183	171	222	117	64	0	474	0	0	0	270	218	648	357	79	199	258	3548	63292
1880.	108	203	184	209	111	65	172	333	160	228	189	289	236	378	178	97	218	231	3589	69185
1890.	131	216	213	215	120	64	199	344	186	254	200	267	220	472	163	101	241	236	3842	74708
1900.	148	259	227	223	129	77	238	404	218	261	191	326	260	503	187	105	305	271	4332	83135
1910.	149	262	219	232	121	76	215	440	233	251	195	288	281	485	173	121	301	246	4288	87665
1921.	162	232	231	219	117	66	214	391	209	225	208	267	265	420	206	109	273	246	4060	86610
1931.	149	214	200	237	101	67	210	391	220	238	204	253	237	470	199	99	283	273	4045	90577
1948.	138	224	200	260	101	79	205	379	242	225	199	248	282	357	166	115	298	236	3954	88535
1953.	142	220	190	225	104	84	192	368	238	231	188	243	258	469	179	123	295	223	3972	94812
1961.	138	195	184	183	87	71	186	297	221	202	185	217	225	562	172	115	283	192	3715	99593
1971.	122	155	158	137	57	44	157	292	299	169	160	222	193	430	109	90	395	193	3283	108131
1981.	106	127	139	108	49	38	129	216	182	152	136	178	154	543	106	76	199	181	2819	115683
1991.	99	130	107	87	44	38	161	201	159	152	176	160	151	581	88	90	172	206	2802	126329
2001.	94	78	100	85	31	40	145	214	161	165	168	105	136	528	112	67	158	218	2605	122870
2011. ¹⁴	87	58	87	55	27	36	133	190	153	139	157	82	114	549	104	61	61	235	2407	122568
2017. ¹⁵																			2254	121325

Tablica 02. Broj stanovnika naselja Općine Ston, Općine Ston i Dubrovačko-neretvanske županije metodološkim napomenama 1857.-2011. Izvor: www.dzs.hr

² Općina Ston nastala je izdvajanjem iz nekadašnje Općine Dubrovnik 1992. godine, a 1997. godine smanjena je izdvajanjem Općine Janjina.

³ U 1857. godine sadrži podatke za naselje Metohija.

⁴ Godine 1857. i 1869. podaci su sadržani u naselju Tomislavovac.

⁵ Godine 1981. smanjeno je izdvajanjem dijela naselja koji je pripojen naselju Stupa u Općini Dubrovačko primorje. Godine 1857. i 1869. sadrži podatke za naselje Luka.

⁶ Godine 1857. i 1869. podaci su sadržani u naselju Hodilje.

⁷ Godine 1869. podaci su sadržani u naselju Ston.

⁸ Godine 1857. i 1869. podaci su sadržani u naselju Boljenovići.

⁹ Od 1880. do 1971. godine sadrži podatke za bivše naselje Prisoje koje je 1900., 1910. i 1948. iskazivano kao naselje.

¹⁰ Od 1890. do 1971. godine sadrži podatke za bivše naselje Marići koje je 1900. i 1910. te od 1948. do 1971. godine iskazivano kao naselje.

¹¹ Godine 1869. sadrži podatke za naselje Mali Ston.

¹² Godine 1857. i 1869. sadrži podatke za naselje Dubrava. Od 1857. do 1971. godine sadrži podatke za bivše naselje Kozo.

¹³ Od 1857. do 1971. godine sadrži podatke za bivše naselje Zamaslina, koje je od 1890. do 1931. godine iskazivano kao naselje.

¹⁴ Godine 2011. kao samostalno naselje je iskazano naselje Zamaslina, koje je 2003. godine nastalo izdvajanjem iz naselja Zaton Doli.

¹⁵ Podaci o broju stanovnika temelje se na procjenama na dan 31.12.2017. godine i iskazuju se na razini Općine (www.dzs.hr).

Od prvog Popisa stanovništva 1857. godine do posljednjeg Popisa prostor Općine Ston bilježi pad broja stanovnika za gotovo 33% (tablica 02.). Najveći broj stanovnika ostvaren je prema Popisu 1900. godine, kada je na teritoriju današnje Općine živjelo 4322 stanovnika.

Od prvog popisa 1857. bilježi se porast broja stanovnika do 1900. godine, nakon čega je uslijedilo konstantan pad broja stanovnika sve do posljednjeg službenog Popisa stanovništva 2011. godine. Trend pada nastavlja se i obzirom na procijenjeni broj stanovnika za 2017. godinu. Prema Popisu 2011. godine broj stanovnika iznosi 2407, a prema procjenama 2017. godine iznosi 2254, što predstavlja najmanji broj stanovnika na prostoru Općine Ston otkad postoje službeni Popisi. U odnosu na 1900. godinu kada je zabilježen najveći broj stanovnika, 2011. godine zabilježen je pad od gotovo 44%, a ukoliko se uračuna procijenjeni broj stanovnika 2017. godine taj pad iznosi 48%.

Uvezši u obzir metodološke napomene u tablici 2., može se zaključiti kako sva naselja, osim naselja Ston, bilježe pad broja stanovnika od prvog Popisa 1857. do posljednjeg Popisa 2011. godine. Većina naselja najveći broj stanovnika ostvaruje u popisnim godinama 1900. i 1910., kada je na teritoriju Općine Ston živio najveći broj stanovnika. Nakon 1910. slijedi konstantan pad broja stanovnika za većinu naselja do Popisa stanovništva 2011. godine.

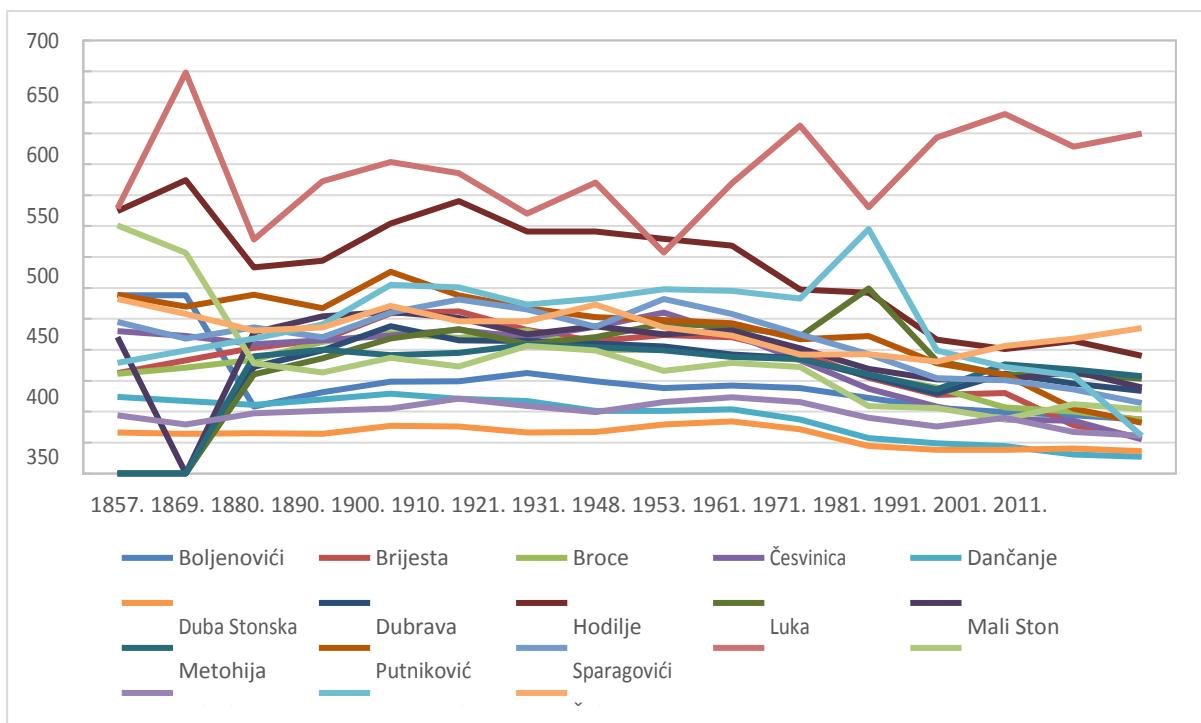
Godine 1900. najveća naselja Općine Ston bila su Ston (503), Hodilje (404) i Putniković (326), dok su 2011. godine najveća naselja u Općini Ston (549), Žuljana (235) i Hodilje (190).

Najveći pad broja stanovnika 1857.-2011. godine bilježe naselja Dančanje (78%), Česvinica (76%) i Tomislavovac (74%). Naselje Ston jedini bilježi porast broja stanovnika, koji je od 1857. do 2011. godine iznosio 28,3%. Broj stanovnika za naselje Ston varirao je kroz međupopisne periode, uz izmjenu razdoblja pada i porasta broja stanovnika. Popisom 1948. godine zabilježen je manji broj stanovnika u odnosu na Popis 1857. godine. Od 1948. godine do posljednjeg Popisa 2011. godine zabilježena su dva međupopisna perioda u kojem je došlo do značajnog pada broja stanovnika (1961.-1971. i 1991.-2001.), no generalno je došlo do porasta broja stanovnika koji je u ovom periodu iznosio 53,8% (sa 357 stanovnika 1948. na 549 stanovnika 2011. godine).

Godine 2011. u naselju Ston živjelo je 22,8% ukupnog stanovništva Općine Ston.

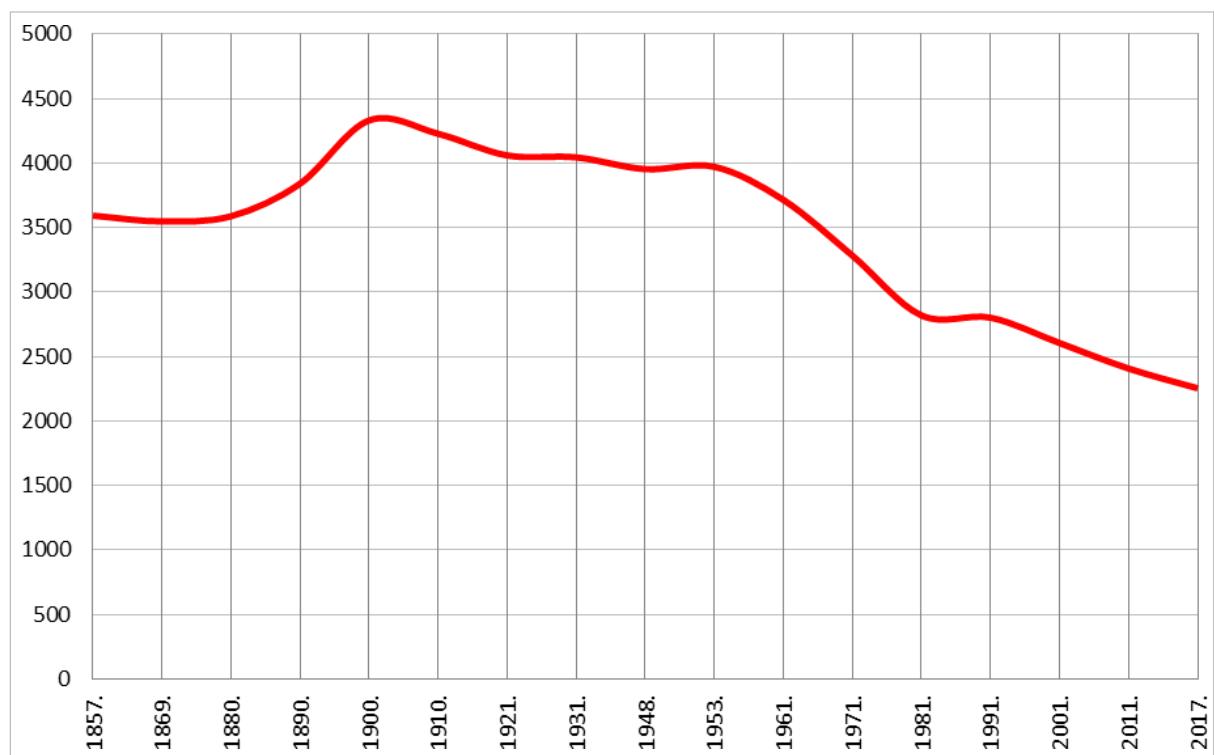
Zabilježeni nagli pad i porast broja stanovnika u nekim je međupopisnim periodima prividan s obzirom na promjene u metodologiji Popisa (definicija „stalnog stanovnika“, promjena granica statističkog naselja i dr.) i ne odražava tadašnje društvene uvjete iz kojih kao posljedica treba biti opće kretanje broja stanovnika.

Gustoća naseljenosti 2011. godine na području Općine Ston iznosi 14,2 stan./km², što je značajno manje od gustoće naseljenosti Dubrovačko-neretvanske županije (68,8 stan./km²).

Grafički prikaz 04. Kretanje broja stanovnika Općine Ston po naseljima prema popisnim godinama od 1857. do 2011. godine

Izvor: www.dzs.hr

Grafički prikaz 05. Kretanje broja stanovnika Općine Ston prema popisnim godinama od 1857. do 2011. godine, uključujući i procijenjeni broj stanovnika 2017. godine

Izvor: www.dzs.hr

3.1.1. Struktura obilježja stanovništva

Izvješćem o stanju u prostoru obrađuju se najvažnija struktura obilježja stanovništva koja utječu na trenutno stanje i daljnji razvoj Općine: dobno-spolna, socioekonomska i obrazovna struktura. Ostala obilježja dostupna su na mrežnim stranicama Državnog zavoda za statistiku (www.dzs.hr). U strukturnim obilježjima obrađena je tema prirodnog kretanja stanovništva i analiza broja kućanstava.

DOBNO-SPOLNA STRUKTURA STANOVNIŠTVA

Dobno-spolna struktura jedna je od najosnovnijih i najvažnijih struktura stanovništva koja otkriva broj stanovnika u objespolne i pojedinim dobним grupama. Unutar se odražava zajedničko djelovanje svih čimbenika koji određuju ukupno kretanje stanovništva. Ovim Izvješćem prikazuje se recentno stanje, odnosno podaci dvaju posljednjih Popisa stanovništva.

U tablici 03. prikazani su podaci o dobi i spolu stanovništva Općine Ston iz 2001. godine, dok u tablici 04. podaci iz 2011. godine, i to za tri osnovne dobne skupine (mlado, zrelo, staro). Grafičkim prikazom 05. i 06. prikazane su dobno-spolne piramide za Općinu Ston, koje daju sliku o promjeni starosti stanovništva i udjelu pojedinih dobnih skupina u ukupnom stanovništvu.

	Dobne skupine			Ukupno
	mlado (0-19)	zrelo (20-59)	staro (>60)	
muškarci	317	602	332	1251
žene	324	584	446	1354
OPĆINA STON	641	1186	778	2605
muškarci	11511	39765	8102	59378
ženski	10956	40518	12018	63492
DNŽ	22467	80283	20120	122870

Tablica 03. Dobno-spolna struktura stanovništva Općine Ston i Dubrovačko-neretvansko županije

2001. godine Izvor: www.dzs.hr

	Dobne skupine			Ukupno
	mlado (0-19)	zrelo (20-59)	staro (>60)	
muškarci	261	623	304	1188
žene	241	595	383	1219
OPĆINA STON	502	1218	687	2407
muškarci	10246	40257	9118	59621

žene	9673	40457	1281 7	62947
DNŽ	19919	80804	2184 5	122568

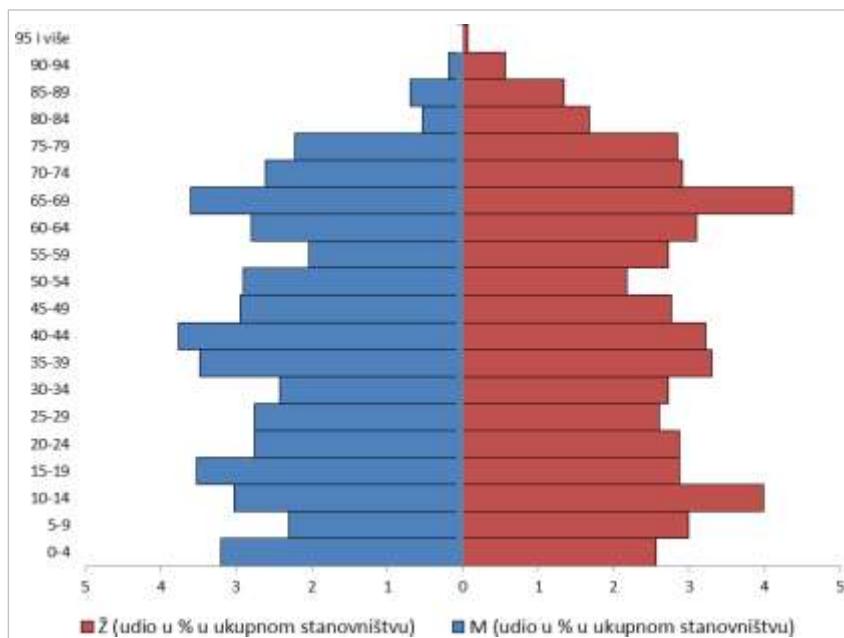
Tablica 04. Dobno-spolna struktura stanovništva Općine Ston i Dubrovačko-neretvanske županije 2011. godine Izvor: www.dzs.hr

Usporedbom dvaju tablica, uz pad općeg kretanja broja stanovnika, može se uočiti pad broja mladog i starog, a porast broja zrelog stanovništva. Pritom je taj pad izraženiji bio kod ženskog stanovništva.

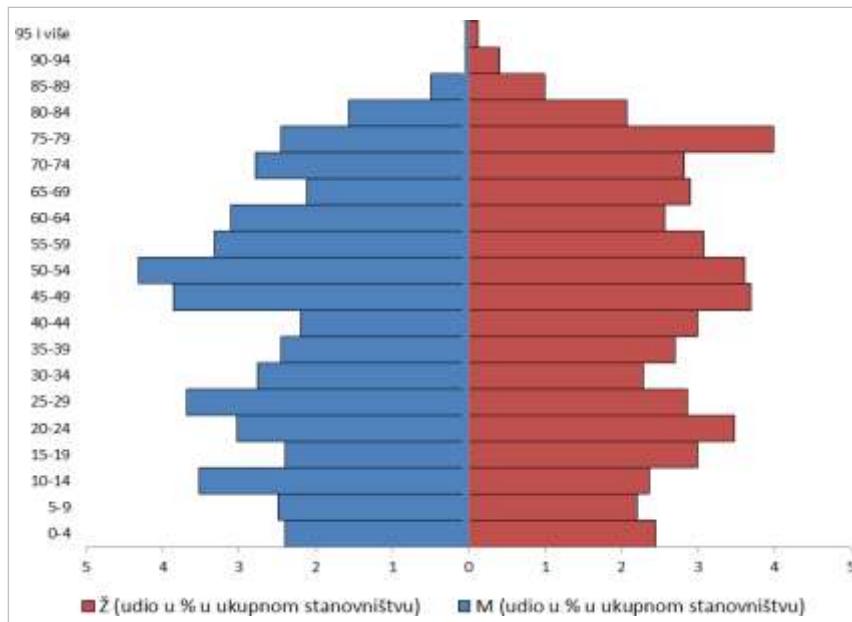
Povećanje udjela zrelog stanovništva izraženiji je kod muškog stanovništva.

U odnosu na podatke za Dubrovačko-neretvansku županiju, pokazatelji su povoljniji budući da se na razini Dubrovačko-neretvanske županije bilježi porast starog stanovništva, što nije slučaj u Općini Ston.

Može se zaključiti kako je u međupopisnom razdoblju 2001.-2011. prisutan proces starenja stanovništva, koji se ogledava u povećanju udjela zrelog, a smanjenju udjela mladog u ukupnom stanovništvu Općine.

Grafički prikaz 06. Dobno-spolna piramida Općine Ston 2001. godine Izvor: Urbanizam Dubrovnik d.o.o.

Grafički prikaz 07. Dobno-spolna piramida Općine Ston 2011. godine Izvor: Urbanizam Dubrovnik d.o.o.

Nadobno-spolnim piramidama unastavku (grafički prikaz 05. I grafički prikaz 06.) može se uočiti promjena izgleda piramide, odnosno povećanje udjela zrelog stanovništva koje se ocrtava u "zadebljanju piramide", čime ona dobiva nepravilan oblik, što ukazuje na nepovoljniju dobnu strukturu stanovništva 2011. u odnosu na 2001. godinu.

Odrednice dobne strukture su: natalitet, mortalitet, migracije i vanjski čimbenici (gospodarska kriza, rat, prirodne katastrofe i dr.). Buduće promjene u kretanju stanovništva ovise u velikoj mjeri o dobnoj strukturi stanovništva jer ona određuje natalitet, mortalitet i stopu rasta stanovništva.

PRIRODNO KRETANJE STANOVNIŠTVA

Prirodno kretanje stanovništva ovisi o stopama rodnosti i smrtnosti stanovništva te može biti pozitivno (prirodni prirast) ili negativno (prirodni pad). Prirodno kretanje stanovništva na razini Općine Ston promatra se od 2011. do 2017. godine, prema dostupnim podacima Državnog zavoda za statistiku (tablica 05.).

Godina	Životrođeni	Umrli	Prirodno kretanje	Vitalni indeks
--------	-------------	-------	-------------------	----------------

2011.	23	28	-5	82,1
2012.	23	36	-13	63,8
2013.	31	40	-9	77,5
2014.	25	35	-10	71,4
2015.	26	35	-9	74,2
2016.	22	25	-3	88,0
2017.	13	32	-19	40,6

Tablica 05. Prirodno kretanje stanovništva Općine Ston od 2011. do 2017. godine Izvor: www.dzs.hr

U razmatranih sedam godina, prema zadnjim dostupnim podacima Državnog zavoda za statistiku, na području Općine Ston bilježi se prirođan pad, odnosno zabilježen je veći broj umrlih od broja rođenih. Stopa pada nije ista, već je promjenjiva. Po padu se isticala 2012. i 2014. godina, dok je najveći pad zabilježen 2017. godine, kada je ujedno zabilježen i najmanji broj živorođenih u razmatranom periodu (13).

Vitalni indeks, koji ukazuje na broj živorođenih u odnosu na 100 umrlih, najpovoljniji je bio 2016. godine (88,0), dok je najnepovoljniji godinu iza (2017.: 40,6). U odnosu na ostale jedinice lokalne samouprave na području Dubrovačko-neretvanske županije, prema podacima za 2017. godinu Općina Ston je četvrta po redu Općina sa najnepovoljnim vitalnim indeksom (40,6). Ispred nje su jedino Općina Lastovo (23,07), Općina Zažablje (33,3) i Općina Dubrovačko primorje (37,5).

SOCIOEKONOMSKA STRUKTURA STANOVNIŠTVA

Socioekonomska struktura stanovništva ukazuje na broj zaposlenih po pojedinim gospodarskim djelatnostima i daje opću informaciju o socioekonomskoj strukturi stanovništva Općine Ston.

Gospodarska djelatnost	Zaposleno stanovništvo					
	ukupno		muški		ženski	
	broj	%	broj	%	broj	%
poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	148	19,4	105	70,9	43	29,1
rudarstvo i vađenje	9	1,1	8	88,8	1	11,2
prerađivačka industrija	46	6,0	37	80,4	9	19,6
opskrba el.energijom, plinom, parom i klimatizacija	10	1,3	9	90,0	1	10,0
opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	11	1,4	11	100,0	-	-
građevinarstvo	56	7,3	54	96,4	2	3,6
trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala	87	11,4	26	29,8	61	70,2
prijevoz i skladištenje	51	6,6	42	82,3	9	17,7
djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	128	16,7	49	38,2	79	61,8
informacije i komunikacije	15	1,9	11	73,3	4	26,7
financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	8	1,0	3	37,5	5	62,5
poslovanje nekretninama	2	0,2	2	100,0	-	-
stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	14	1,8	7	50,0	7	50,0
administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	12	1,5	9	75,0	3	25,0
javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	46	6,0	27	58,6	9	41,4
obrazovanje	51	6,6	8	15,6	43	84,4
djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	27	3,5	4	14,8	23	85,2
umjetnost, zabava i rekreacija	13	1,7	7	53,8	6	46,2
ostale uslužne djelatnosti	16	2,0	8	50,0	8	50,0
djelatnosti kućanstava kao poslodavca, djelatnosti kućanstva koja proizvode različitu robu i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe	1	0,1	-	-	1	100,0
djelatnost izvanteritorijalnih organizacija i tijela	-	-	-	-	-	-
nepoznato	11	1,4	6	54,5	5	45,5
OPĆINA STON	762	100,0	433	56,8	329	43,2

Tablica 06. Sastav zaposlenog stanovništva Općine Ston prema gospodarskim djelatnostima 2011.

godine Izvor: www.dzs.hr

Godine 2011. najveći broj zaposlenog stanovništva radio je u djelatnostima tercijarnog sektora (djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane 16,7%, trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala 11,4%).

U tercijarnom ili uslužnom sektoru radilo je ukupno 63,3% zaposlenog stanovništva Grada Dubrovnika. Slijede primarni sektor (19,4%) i sekundarni sektor (17,3%).

Razlog veće zastupljenosti primarnog sektora je visok udio zaposlenih u poljoprivredi, ribarstvu i šumarstvu, osobito vinogradarstvu i maslinarstvu.

U sekundarnom sektoru najzastupljeniji su građevinarstvo te prerađivačka industrija. Prerađivačka industrija ovdje podrazumijeva razvijenu proizvodnju vina i maslinovog ulja na osnovu dobro zastupljenog vinogradarstva i maslinarstva.

OBRAZOVNA STRUKTURA STANOVNIŠTVA

Obrazovna struktura stanovništva ukazuje na sastav stanovništva s obzirom na stečeni stupanj obrazovanja (Tablica 07.).

Stupanj obrazovanja	Ukupno ¹⁶		Osnovno		Srednje		Visoko		Ostalo ¹⁷	
Kontingent stanovništva	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%
muški	985	48,4	222	46,7	565	54,1	107	50,4	91	29,9
ženski	1050	51,6	253	53,8	479	45,9	105	49,6	213	70,1
OPĆINA STON	2035	100,0	475	23,3	1044	51,3	212	10,4	304	14,9
DNŽ	102649	100,0	17934	17,5	57009	55,5	19221	18,7	8485	8,3

Tablica 07. Obrazovna struktura stanovništva Općine Ston 2011. godine

Izvor: www.dzs.hr

Prema Popisu stanovništva 2011. godine, na području Općine Ston najviše je zastupljeno stanovništvo sa srednjim (51,3%), potom osnovnim (23,3%) i visokim obrazovanjem (10,4%).

U odnosu na Dubrovačko-neretvansku županiju Općina Ston ima nepovoljniju obrazovnu strukturu, obzirom da je u ukupnom kontingenetu stanovništva starijem od 15 godina nešto manje zastupljen udio stanovnika sa srednjim i visokim obrazovanjem, a više je zastupljen udio stanovnika sa osnovnim obrazovanjem.

Sobzirom na polnu strukturu, usrednjem i visokom stupnju obrazovanja veći udio zauzimaju muškarci, dok žene u osnovnom stupnju obrazovanja i ostalom.

BROJ KUĆANSTAVA

Broj kućanstava i prosječna veličina kućanstva razmatraju se za područje Općine Ston i Dubrovačko-neretvanske županije, za 2001. i 2011. godinu (Tablica 08.).

Prostorna razina	2001.		2011.		indeks rasta broja kućanstava 2011./2001.
	broj kućanstava	prosječna veličina kućanstva	broj kućanstava	prosječna veličina kućanstva	
Općina Ston	862	3,0	833	2,88	96,6
DNŽ	39125	3,14	41636	2,92	106,4

Tablica 08. Broj kućanstava i prosječna veličina kućanstva za Općinu Ston i Dubrovačko-neretvansku županiju 2001. i 2011. godine

Izvor: www.dzs.hr

¹⁶ Odnosi se na stanovništvo staro 15 i više godina.

¹⁷ Nepoznato obrazovanje, bez obrazovanja i bez završenih osam razreda osnovne škole.

U međupopisnom periodu 2001.-2011. godine zabilježen je pad broja kućanstava na razini Općine Ston. U apsolutnom iznosu iznosi je 29 kućanstava manje. Prosječna veličina kućanstva također se smanjila te 2011. godine godine iznosi 2,88.

U odnosu na Dubrovačko-neretvansku županiju, pokazatelji su znatno nepovoljniji i ispod prosjeka županije, budući se bilježi pad broja kućanstava, koji je u slučaju županije u porastu. Za županiju je prosječna veličina kućanstva nešto veća u odnosu na Općinu Ston, no taj je pokazatelj u padu kao i u slučaju Općine Ston.

3.3. Općina Ston u okviru prostornog uređenja Dubrovačko-neretvanske županije

Prostorni plan Dubrovačko-neretvanske županije (Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije, 06/03., 03/05., 03/06., 07/10., 04/12., 09/13.) uvažavanjem prirodnih, kulturno-povijesnih i krajobraznih vrijednosti, razrađuje načela prostornog uređenja i utvrđuje ciljeve prostornog razvoja te organizaciju, zaštitu, korištenje i namjenu prostora Dubrovačko-neretvanske županije.

Dubrovačko-neretvanska županija u odnosu na geografski položaj podijeljena je na kontinentalno, kontinentalno-otočno, otočno i poluotočno područje. S obzirom na svoj geografski položaj, Općina Ston svrstana je u poluotočno područje.

U sustavu središnjih naselja Dubrovačko-neretvanske županije, Ston je smješten u 4. stupnju, kao područno središte, u kojem je potrebno jačati funkcije čime će isti preuzeti funkciju žarišta i nositelja policentričnog razvijanja pripadajućeg prostora u mreži gradova Županije.

Naselje Ston već sada ima značajnu ulogu u sustavu središnjih naselja Dubrovačko-neretvanske županije, obzirom da je kroz funkciju rada i centralne funkcije formirao gravitacijsko područje koje izlazi izvan okvira teritorija Općine Ston i obuhvaća susjedne Općine (Dubrovačko primorje, Janjina, Trpanj, Orebić). Za naselje Ston potrebno je da nastavi jačati središnju ulogu u širem području Županije kroz uvođenje novih i jačanje postojećih kapaciteta središnjih funkcija i funkcije rada, čemu u prilog ide povoljan prometno-geografski položaj. Funkcije je potrebno razvijati i dimenzionirati u skladu s razvitkom područja te brojem stanovnika, koji gravitira i koristi te usluge u cilju ostvarenja približno jednakih uvjeta života, porasta kvalitete i standarda njihova življjenja.

Prostornim planom Dubrovačko-neretvanske županije definirani su gospodarski sadržaji u građevinskim područjima izdvojene namjene izvan naselja na području Općine Ston, i to:

- gospodarske namjene:
 - eksploatacija mineralnih sirovina (E)
 - površine uzgajališta (akvakultura) (H)
 - poslovna namjena (K)
 - ugostiteljsko-turistička namjena (T)
- sportsko-rekreacijske namjene (R).

Prostornim planom Dubrovačko-neretvanske županije utvrđuje se osnovni položaj prometnih sustava u prostoru Županije u odnosu na prometnu ulogu, razmještaj naselja, vrijednosti i zaštitu prostora za: glavne cestovne prometne pravce, cestovne granične prijelaze, željezničke prometne pravce, zračne luke, objekte pomorskog prometa te poštu i telekomunikacije.

Za istaknuti je planiranu brzu cestu preko Pelješca, koja vodi od Brijesta do budućeg čvora Zaton Doli na DC-8. Brza cesta nastavlja se na Pelješki most i prolazi sjevernije od naselja Brijesta i dalje se vodi novom trasom neovisno od postojeće državne ceste D414.

Prostornim planom Dubrovačko-neretvanske županije planirani su i ostali objekti, trase i koridori prometne i komunalne infrastrukture koji prolaze teritorijem Općine Ston (pomorski i telekomunikacijski promet, elektroenergetski i vodnogospodarski sustav).

Prostornim planom Dubrovačko-neretvanske županije određena su osobito vrijedna tla za poljoprivrednu proizvodnju, koja na području Općine Ston obuhvaćaju dio Stonskog polja te osobito vrijedna tla za poljoprivrednu proizvodnju, koja obuhvaćaju: preostali dio Stonskog polja, predjele Ponikve-Mili, kod naselja Brijesta, dio polja kod naselja Putniković, Dubrava i Žuljana. Ston je predviđen kao poljoprivredni centar II. reda, koji će služiti za opsluživanje obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava u najbližoj okolini zajedničkim servisima ili djelatnostima, ovisno o količini i kakvoći proizvodnje.

Prostorni plan uređenja Općine Ston uskladen je sa Prostornim planom Dubrovačko-neretvanske županije, obzirom na članak 61. Zakona o prostornom uređenju (Narodne novine, 153/13., 65/17., 114/18.), koji propisuje obvezu usklađenosti prostornog plana niže razine sa prostornim planom više razine.

U tijeku je postupak izrade i donošenja novih Izmjena i dopuna Prostornog plana Dubrovačko-neretvanske županije s kojim će se biti potrebno uskladiti i Prostorni plan uređenja Općine Ston kroz novi postupak Izmjena i dopuna.

II. ANALIZA I OCJENA STANJA I TREDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

Prostorna struktura korištenja i namjene površina Općine Ston

Prostorni plan uređenja općine Ston (Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije, 09/10., 05/13., 05/15., 12/17.) utvrđuje uvjete za dugoročno uređenje područja Općine, svrhovito korištenje, namjenu, oblikovanje, obnovu i sanaciju građevinskog i drugog zemljišta, zaštitu okoliša, te posebno zaštitu kulturne baštine i vrijednih dijelova prirode i krajolika.

Prostornim planom uređenja Općine Ston određene su slijedeće osnovne namjene površina:

- površine za razvoj i uređenje naselja (građevinska područja naselja)
- površine za razvoj i uređenje izvan naselja:
 - gospodarska namjena pretežito poslovna, gospodarska namjena – proizvodno-poslovna
 - gospodarska namjena-ugostiteljsko-turistička
 - sportsko-rekreacijska namjena
 - površine uzgajališta-akvakultura (školjkaši, kavezni uzgoj riba i školjkaša, otpremni centri)
 - površina namijenjena za iskorištavanje mineralnih sirovina (morska sol)
 - poljoprivredno tlo kategorije "osobito vrijedno obradivo tlo" i "vrijedno obradivo tlo"
 - šume-gospodarske, zaštitne i šume posebne namjene
 - ostalo poljoprivredno tlo, šumsko zemljište, te kamenjari i goleti
 - groblja.
- infrastrukturni sustavi:
 - cestovni promet
 - pomorski promet
 - pošta i javne telekomunikacije
 - vodnogospodarski sustav
 - sustav elektroopskrbe i vjetroelektrane,

1.1. Struktura površina unutar građevinskog područja naselja

Sukladno Prostornom planu uređenja Općine Ston, unutar građevinskog područja naselja određeni su izgrađeni i neizgrađeni dijelovi građevinskog područja unutar kojih su utvrđene površine za:

- mješovitu namjenu
- isključivu namjenu: gospodarsku-proizvodno-poslovnu (IK), ugostiteljsko-turističku namjenu (T), sportsko-rekreacijsku (R) i zelene površine.

Zone gospodarske-proizvodno-poslovne namjene unutar građevinskog područja naselja su zone uz eksploatacijsko polje morske soli (E5) na lokalitetu Ston:

- zona na sjevernom dijelu površine 0,2 ha
- zona na južnom dijelu površine 1,7 ha.

Zone gospodarske-ugostiteljsko-turističke namjene unutar građevinskog područja naselja su:

- Supavo (T2-turističko naselje), površine 1,25 ha
- Brijesta (T2-turističko naselje), površine 0,54 ha
- Žuljana (T1-hotel), površine 0,34 ha

- Broce (T3-kamp), površine 0,38 ha.

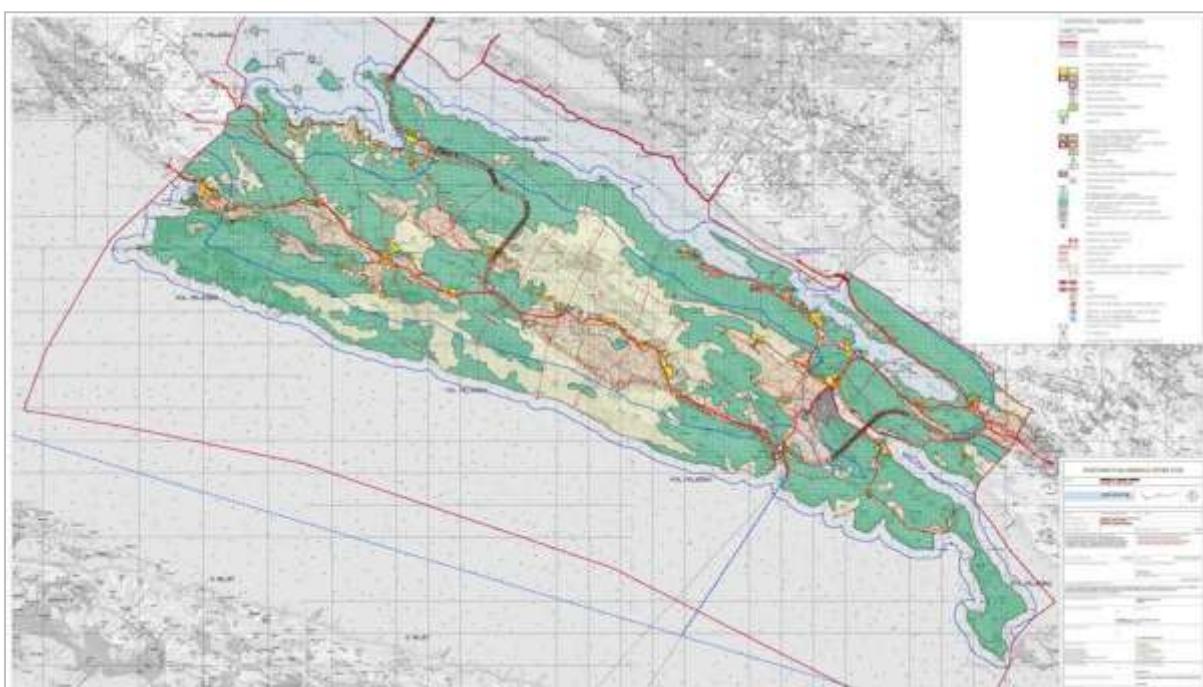
Zona sportsko-rekreacijske namjene unutar građevinskog područja naselja je zona sportsko-rekreacijske namjene R u naselju Ston, površine 1,80 ha.

Zaštitne zelene površine obuhvaćaju površinu od 1,46 ha unutar građevinskog područja naselja.

Građevinska područja naselja prikazana su na kartografskom prikazu 1. *Korištenje i namjena površina*, u mjerilu 1:250000 te kartografskim prikazima 4. Građevinska područja naselja (4.1.-4.19.), u mjerilu 1:5000.

1.2. Struktura površina unutar zona izdvojenog građevinskog područja izvan naselja

Prostornim planom uređenja Općine Ston određene su zone izdvojenih građevinskih područja izvan naselja, sukladno Prostornom planu Dubrovačko-neretvanske županije kao planu više razine

Grafički prikaz 06. Korištenje i namjena površina na području Općine Ston

Izvor: Prostorni plan uređenja Općine Ston (Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije, 09/10., 05/13., 05/15., 12/17.) – pročišćena radna verzija

Obuhvaćaju zone izdvojenih građevinskih područja izvan naselja:

- gospodarske:
 - eksploatacija mineralnih sirovina:
 - Ston (E5-sol), površine 56,72 ha
 - proizvodne i poslovne namjene:
 - Česvinica (K1-pretežito uslužna, K2-pretežito prerađivačka), površine 26,72 ha
 - Zabrdje (K1-pretežito uslužna), površine 14,66 ha
 - Zamaslina (K1-pretežito uslužna), površine 7,17 ha
 - Zaton Doli (K2-pretežito prerađivačka), površine 2,0 ha
 - ugostiteljsko-turističke namjene:
 - Prapratno (T3-kamp), površine 4,3 ha
 - Zjatsjever (T1-hotel), površine 3,4 ha
 - Bjelevica (T2-turističko naselje), površine 9,6 ha
 - Brijesta (T*-zona u istraživanju), površine 5,42 ha
- sportsko-rekreativske namjene:
 - Prapratno (R2-voden sportovi), površine 1,0 ha.

Zone izdvojenih građevinskih područja izvan naselja prikazane su na kartografskom prikazu 1. *Korištenje i namjena* površina, u mjerilu 1:250000 te kartografskim prikazima 4. Građevinska područja naselja (4.1.-4.19.), u mjerilu 1:5000.

Sustav naselja Općine Ston

Prema *Zakonu o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj* (Narodne novine, 86/06., 125/06., 16/07., 95/08., 46/10., 145/10., 37/13., 44/13., 45/13., 110/15.), Općina Ston sastoji se od ukupno 19 naselja: Boljenovići, Brijesta, Broce, Česvinica, Dančanje, Duba Stonska, Dubrava, Hodilje, Luka, Mali Ston, Metohija, Putniković, Sparagovići, Ston, Tomislavovac, Zabrdje, Zamaslina, Zaton Doli i Žuljana.

Naselje Zamaslina nastalo je izdvajanjem iz naselja Zaton Doli 2003. godine, te se u službenoj statistici od 2011. godine iskazuje kao samostalno statističko naselje.

Naselje Ston administrativno je središte Općine Ston. U mreži središnjih naselja u Dubrovačko-neretvanskoj županiji, Ston predstavlja područno središte koje dijeli funkcije s Malim Stonom. Ston kao područno središte predstavlja važnije lokalno središte.

Druga naselja u okviru svojih funkcija nemaju značajniju društvenu ili gospodarsku infrastrukturu čime bi imala širi značaj za područje županije (tablica 09.). Riječ je o naseljima funkcionalno ovisnim o naselju Ston kojem gravitiraju u pogledu obavljanja svakodnevnih aktivnosti (korištenje centralnih funkcija) i u pogledu dnevnih migracija radne snage (stanovništvo okolnih naselja zaposleno u Stonu). U korištenju centralnih funkcija i dnevnim migracijama radne snage prema naselju Ston sudjeluje i stanovništvo naselja susjednih Općina, ponajprije Dubrovačkog primorja i Općine Janjina, čime je naselje Ston formirao gravitacijsko područje koje prelazi granice Općine Ston.

Naselja prema funkciji	Broj naselja	% (od ukupnog broja naselja)
područno središte	1	5,2
ostala naselja	18	94,8

Tablica 09. Broj i udio naselja Općine Ston prema funkciji

Izvor: *Prostorni plan Dubrovačko-neretvanske županije* (Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije, 06/03., 03/05., 03/06., 07/10., 04/12., 09/13.)

Obzirom na postojeću opremljenost središnjim funkcijama naselja Ston, potrebno je daljnje opremanje naselja odgovarajućim središnjim funkcijama koje mu pripadaju kao područnom središtu, odnosno malom razvojnom žarištu i budućem nositelju policentričnog razvoja u mreži gradova Dubrovačko-neretvanske županije.

Naselje Ston zadovoljava sljedeće kriterije svrstavanja u područno središte:

- broj stanovnika u utjecajnom i gravitacijskom području premašuje 2000: područje Općine Ston, Janjina, Dubrovačko primorje i Orebić zajedno premašuju 5 000 stanovnika
- broj zaposlenih u uslužnim djelatnostima premašuje 200: u naselju Ston i Mali Ston zaposlena je većina stanovnika Općine koji su zaposleni u tercijarnom sektoru djelatnosti (412)
- radius utjecaja središnjeg naselja u km iznosi između 10 i 30 km: utjecaj Stona seže od naselja Slano

Općini Dubrovačko primorje do naselja Orebić, između kojih je ukupna udaljenost oko 80 km.

Potrebno je napraviti temeljitu analizu opremljenosti naselja Ston i ostalih naselja u Općini središnjim (centralnim funkcijama) te shodno položaju u sustavu središnjih naselja i potrebama i opravdanosti odrediti kojim funkcijama je ista naselja potrebno obogatiti. Buduće funkcije moraju se bazirati na sljedećim skupinama funkcija:

- uprava
- pravosuđe
- udruge građana, političke stranke i druge organizacije
- vjerske zajednice
- prosvjeta, školstvo i obrazovanje
- visoko školstvo i znanost
- kultura, umjetnička i tehnička kultura
- šport, rekreacija, zabava i odmor
- zdravstvo
- socijalna skrb
- finansijske i druge slične uslužne djelatnosti
- prometne usluge
- trgovina i ugostiteljstvo
- obrt i druge usluge.

Gospodarske djelatnosti

Na području Općine Ston, sukladno analizi socioekonomске strukture stanovništva prema Popisu stanovništva 2011. godine, zastupljena su sva tri sektora gospodarskih djelatnosti:

- primarni (I.) ili agrarni
- sekundarni (II.) ili proizvodni i
- tercijarni (III.) ili uslužni.

Među primarnim djelatnostima zastupljeni su poljoprivreda, ribarstvo (školjkarstvo-marikultura) i šumarstvo, koji čine vrlo visok udio (19,4%), što ukazuje da stanovništvo Općine nije deagrarizirano. Posebno vrijedno plodno tlo, koje predstavljaju bazu za bavljenje poljoprivredom su Stonsko polje, Brijesta polje i udoline Žuljane, pelješke Crne Gore i Ponikve.

Visoki udio zaposlenih u primarnom sektoru poslijedica je ne samo prirodnih pogodnosti za bavljenje poljoprivredom i ribarstvom, već i uloge naselja Ston u preobrazbi gravitacijskog područja. Naime, naselje tijekom povijesti nije imao dovoljnu veličinu niti snagu, koja se izražava u funkciji rada i koncentraciji centralnih funkcija, kojima bi utjecao na preobrazbu prostora, ponajprije socioekonomsku, a koja bi se danas odražavala u puno većem udjelu deagrariziranog stanovništva.

Među sekundarnim djelatnostima zastupljeni su manji proizvodni i prerađivački industrijski pogoni, kao što su vinarije i uljare, zatim građevinska djelatnost. Gospodarske djelatnosti ostvaruju se u postojećim zonama gospodarske namjene unutar naselja, kao i zonama izdvojenih građevinskih područja izvan naselja.

Tercijarne djelatnosti zauzimaju najveći udio u gospodarskoj strukturi Općine Ston (63,3% ukupnog broja zaposlenih). Najviše je zaposlenih u ugostiteljstvu, odnosno djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane te trgovini (16,7% zaposlenih).

Opremljenost prostora infrastrukturom

4.1. Prometna infrastruktura

Cestovni promet

Cestovnu prometnu mrežu na području Općine Ston čine javne i ostale nerazvrstane ceste sa pripadajućim objektima i uređajima. Javne ceste svrstavaju se u sklad novovažećoj *Odluci o razvrstavanju javnih cesta*:

- državne ceste:
 - D8: G.P. Pasjak (gr. R. Slovenije)-Šapjane-Rijeka-Zadar-Split-G.P. Klek (gr. BiH)-G.P. Zaton Doli (gr. BiH)-Dubrovnik-G.P. Karasovići (gr. Crne Gore) (dionica granica sa Općinom Dubrovačko primorje kod Zaton doli-granica sa Općinom Dubrovačko primorje kod mosta Bistrina)
 - D414: trajektna luka Orebic-Ston-Zaton Doli (D8) (dionica granica sa Općinom Janjina-Zaton Doli (D8))
 - D416: Prapratno (D414)-trajektna luka Prapratno
- županijske ceste:
 - ☒ Ž6226: Žuljana (L69028)-Dubrava(D414)
 - Ž6231: Luka-Hodilje-Ston (D414)
- lokalne ceste:
 - L69030: Brijesta-D414
 - L69038: Duba Stonska-Luka(Ž6231)
 - L69039: Česvinica-Ston (Ž6231)
 - L69056: Ston (D414)-Broce-Kobaš
 - L69066: Ston-Supavo-Doli(D8)(dionica Ston-granica sa Općinom Dubrovačko primorje kod Dola)
 - L69076: Trstenik (L69028)-Žuljana (Ž6226) (dionica granica sa Općinom Janjina-Žuljana Ž6226)
 - L69089: Dubrava luka (D414)-Brijesta (L69030)
 - ☒ L69094: L69066-Konštari-L69066.

Na području Općine Ston nalaze se i nerazvrstane ceste kojima upravlja Općina Ston, a koje su određene posebnom Odlukom Općine.

Od planirane prometne infrastrukture, za istaknuti je gradnju brze ceste preko Pelješca, a koja prolazi teritorijem Općine Ston. Gradnjom Pelješkog mosta, od predjela Komarna-Duboka do Brijeste, brza cesta planirana je novom trasom sa sljedećim čvorovima:

- Brijesta: za promet u pravcu zapadnog dijela poluotoka Pelješca i Korčuli
- Zaradež: za promet prema postojećoj državnoj cesti D414
- Prapratno: za promet prema Stonu i luci Prapratno (trajektna veza prema otoku Mljetu)
- Zaton Doli: za promet prema državnoj cesti D8.

Pomorski promet

Na području Općine Ston nalaze se putničke luke otvorene za javni promet lokalnog značaja:

- luka Ston

- luka Prapratno (Prapratno 1 i Prapratno 2)
- luka Ston Mali
- luka Brijesta

- luka Broce
- luka Hodilje
- luka Luka
- luka Žuljana.

Posebno je ustrojena i luka u Brijesti koja funkcionira kao operativna obala za potrebe izgradnje Pelješkog mosta, kao luka županijskog značaja.

Na području Općine Ston predviđene su luke posebne namjene-luke nautičkog turizma županijskog značaja:

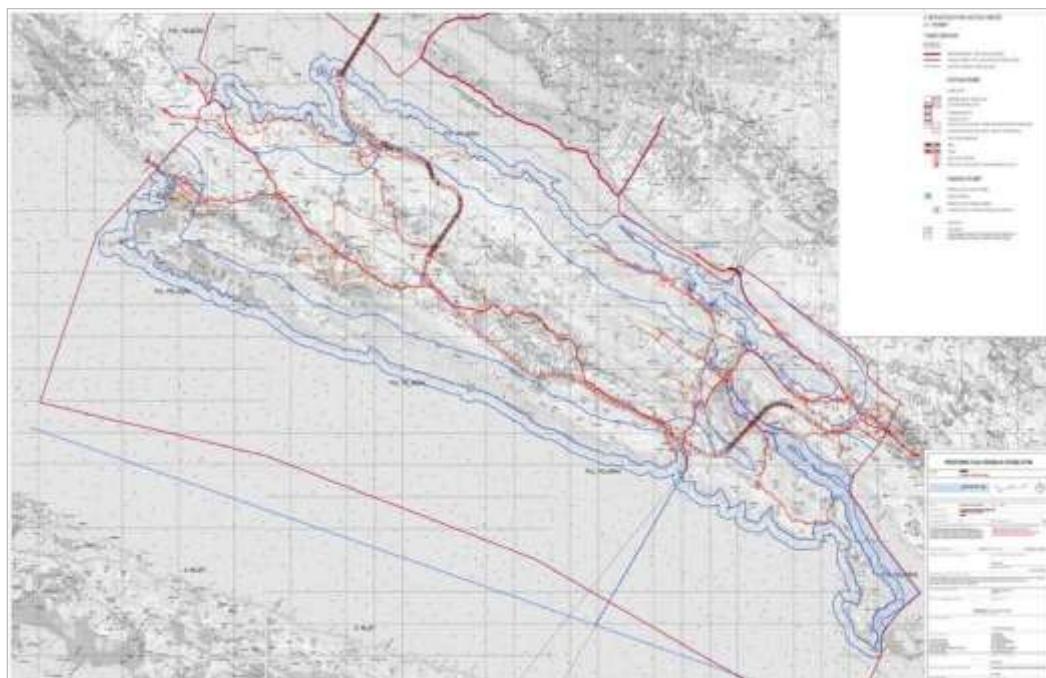
- Žuljana, do 200vezova
- Kobaš, do 100vezova.

Postojeća i planirana prometna infrastruktura (cestovni i pomorski promet) na području Općine Ston prikazana je na grafičkom prikazu 07..

POŠTA I TELEKOMUNIKACIJE

Na području Općine Ston nalaze se sljedeći objekti pošta i telekomunikacija:

- jedinice poštanske mreže: Ston, Putnikovići i Žuljana
- područne centrale javnih telekomunikacija: Ston, Sparagovići, Brijesta, Dubrava te centrala na lokaciji između Dubrave i Putnikovića
- bazne radijske stanice: Zaton Doli, uvala Prapratno, Mali Ston, Duba Stonska, Ulenje iznad Žuljane
- tv i radio pretvarači: lokacija iznad Zaton Doli, Zaton Doli, Ston, Sparagovići, Žuljana, Ulenje iznad Žuljane.

Grafički prikaz 07. Kartografski prikaz 2.1. Promet

Izvor: Prostorni plan uređenja Općine Ston (Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije, 09/10., 05/13., 05/15., 12/17.) – pročišćena radna verzija

Na području Općine Ston predviđene su nove bazne radijske stanice te tv i radio pretvarači.

Općinom prolazi postojeći magistralni svjetlovod, korisnički i spojni vodovi te telekomunikacijska mreža u koridoru postojećih prometnica. Prostornim planom uređenja predviđene su i nove trase vodova.

Na području Općine Ston nalazi se 16 baznih postaja na ukupno 12 lokacija (stupova), od kojih je:

- 7 antenskih stupova u vlasništvu operatora
- 3 antenska stupa ostalih infrastrukturnih operatora i
- 2 antenska prihvata na postojećim objektima.

Sukladno Uredbi koja regulira mjerila razvoja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme, prostornom Općine Ston obuhvaćeno je 9 elektroničkih komunikacijskih zona namijenjenih izgradnji samostojećih antenskih stupova.

Pošta i telekomunikacije na području Općine Ston prikazani su na grafičkom prikazu 08..

4.2. Komunalna infrastruktura

ELEKTROENERGETIKA

Područjem Općine Ston prolaze sljedeći elektroprijenosni uređaji:

- dalekovod 110 Kv (Neum-Ston, Komolac-Ston, Blato-Ston)
- kabel 110 kV
- dalekovod 35(20) kV.

Preko 110 kV dalekovoda omogućuje se elektroopskrba poluotoka Pelješca u cijelosti.

Glavna trafostanica preko koje se omogućuje napajanje Općine Ston i poluotoka Pelješca je TS 110/35 kV Ston, instalirane snage 40MVA.

Preko Općine Ston planirana je gradnjadalekovoda DS 220 kV Plat-Zagvozd a pripadačim koridoromtegradnja novih trafostanica i dalekovoda, uključivo i rekonstrukciju postojećih dalekovoda.

Na lokalitetu Sparagovići realizirana je vjetroelektrana "Ponikve", ukupne površine 690,35 ha, sa pripadajućom trafostanicom i dalekovodima radi spajanja na elektroenergetski sustav.

PLINOOPSKRBA

Područjem Općine Ston planirana je trasa magistralnog plinovoda Ploče-Dubrovnik DN 800/75 bar, u duljini od cca 30 km, sa pripadajućim koridorom i dvije mjerno-reduksijske stanice (lokacija u blizini Zaradeže i lokacija u blizini uvale Prapratno).

Postojeći i planirani elektroenergetski sustav na području Općine Ston prikazan je na grafičkom prikazu 08..

VODNOGOSPODARSKI SUSTAV

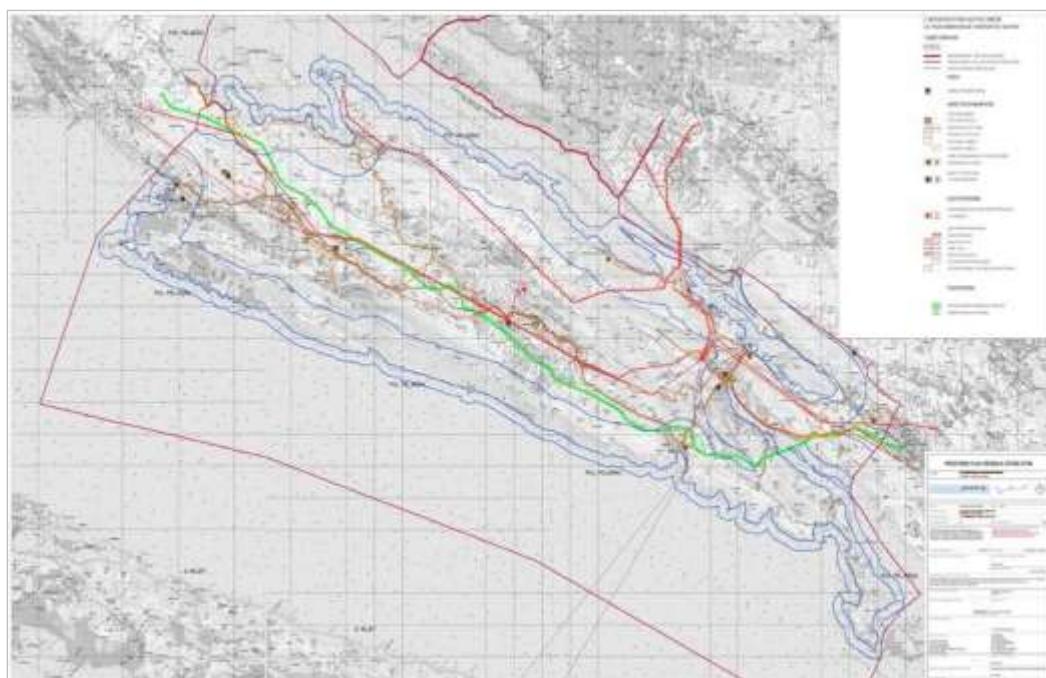
Vodoopskrbni sustav

Sustav vodoopskrbe Općine Ston temelji se na izvorištu Studenac u Stonskom polju, kao zasebni vodovodni sustav koji se sastoji od:

- vodocrpilišta
- vodosprema
- crnih stanica
- magistralnog vodoopskrbnog cjevovoda
- ostalih vodoopskrbnih cjevovoda.

Općina Ston nije u potpunosti pokrivena organiziranim sustavom vodoopskrbe. U tu svrhu, a radije osiguranja dostatnih količina vode, predviđena je rekonstrukcija postojećeg izvorišta Studenac. Također, predviđena je daljnja gradnja opskrbnih cjevovoda radi opskrbe vodom čitavog prostora Općine Ston te izgradnja potrebnih vodosprema, crnih stanica te drugi vodoistražni radovi. Detaljnim hidrogeološkim ispitivanjima na izvoru "Oko" potvrđene su nove količine vode te su tim u svezi planirani radovi na izvoru na način da se izgradi crpna postaja te bunar priključi na tlačni cjevovod od kaptaže Studenac do vodospreme Ston.

Zapadnim dijelom Općine prolazi trasa neretvansko-pelješko-korčulansko-lastovskog vodovoda (NPKL), koji preko Žuljane vodi do otoka Mljeta. Sustav vodoopskrbe zapadnog dijela Općine potrebno je temeljiti na predmetnom vodovodu, a i s obzirom na veću prostornu udaljenost u odnosu na naselje Ston i istočni dio Općine koji se opskrbljuje preko izvorišta Studenac.

Grafički prikaz 08. Kartografski prikaz 2.2. Telekomunikacije i energetski sustavi

Izvor: Prostorni plan uređenja Općine Ston (Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije, 09/10., 05/13., 05/15., 12/17.) – pročišćena radna verzija

Na području Općine u funkciji je lokalni vodoopskrbni sustav na području Žuljane, koji se veže za podzemnu kaptažu Galerija-Žuljana.

U budućnosti je moguće uključivanje u vodoopskrbu podzemnih zaliha vode kod Putnikovića i Brijeste i drugih izvora, ovisno o rezultatima vodoistražnih radova.

Sustav odvodnje

Na području Općine Ston nije izgrađen jedinstveni sustav odvodnje otpadnih voda.

Područjem Općine Ston prolazi regionalni glavni odvodni kanal (kolektor) Neum-Mljetski kanal, radi zaštite Malostonskog zaljeva od onečišćenja otpadnim vodama Neuma i ostalih naselja uz obalu zaljeva. Kapacitet sustava je 220 l/s, od čega je za područje Stona osiguran kapacitet od 40 l/s.

Sustav odvodnje Neum-Mljetski kanal sastoji se od glavnog odvodnog kanala, odnosno kolektora, ostalih odvodnih kanala, crpnih stanica, uređaja za pročišćavanje i podmorskog ispusta, ukupne duljine 30 100 m, a proteže se od Komarne u Općini Slivno do ispusta u Mljetskom kanalu. Uređaj za pročišćavanje je sa mehaničkim tretmanom i nalazi se u Stonskom polju, na lokalitetu Vino, sa projektiranim kapacitetom 35000 ES. Na istije trenutno spojen protok od 20 l/s.

Uređenje vodotoka i voda

Naselje Ston spojen je na predmetni sustav preko posebne crpne stanice. Ostala naselja nisu spojena na javni sustav odvodnje.

Obzirom na prostornu veličinu Općine i nemogućnost povezivanja u jedinstveni sustav, sustav odvodnje otpadnih voda planira se na sljedeći način:

- naselja na obali Malostonskog zaljeva priključiti na regionalni glavni odvodni kanal (kolektor) Neum- Mljetski kanal
- naselje Brijesta spojiti na odvodnju Janjine
- za naselje Žuljana osigurati ispust preko uređaja za pročišćavanje otpadnih voda u more.

Potrebna je rekonstrukcija uređaja za pročišćavanje otpadnih voda u Stonskom polju. Sustav odvodnje otpadnih voda prikazan je na grafičkom prikazu 09..

Na području Stonskog polja planiran je melioracijski sustav koji se sastoji od:

- melioracijske osnovne kanalske mreže
- melioracijske detaljne kanalske mreže
- crpne stanice
- akumulacije za navodnjavanje zemljišta.

Stonsko polje djelomično je hidromeliorirano na površini od 83,5 ha. Dijelom su već izgrađeni nasip (obaloutvrde) i kanali (odteretni, lateralni) u svrhu zaštite od utjecaja mora, ali i visokih voda Perunskog potoka. Potrebno je održavati postojeći hidromelioracijski sustav i nastaviti radove na regulaciji Perunskog potoka.

Melioracijski sustav na području Općine Ston prikazan je na grafičkom prikazu 09..

POSTUPANJE S OTPADOM

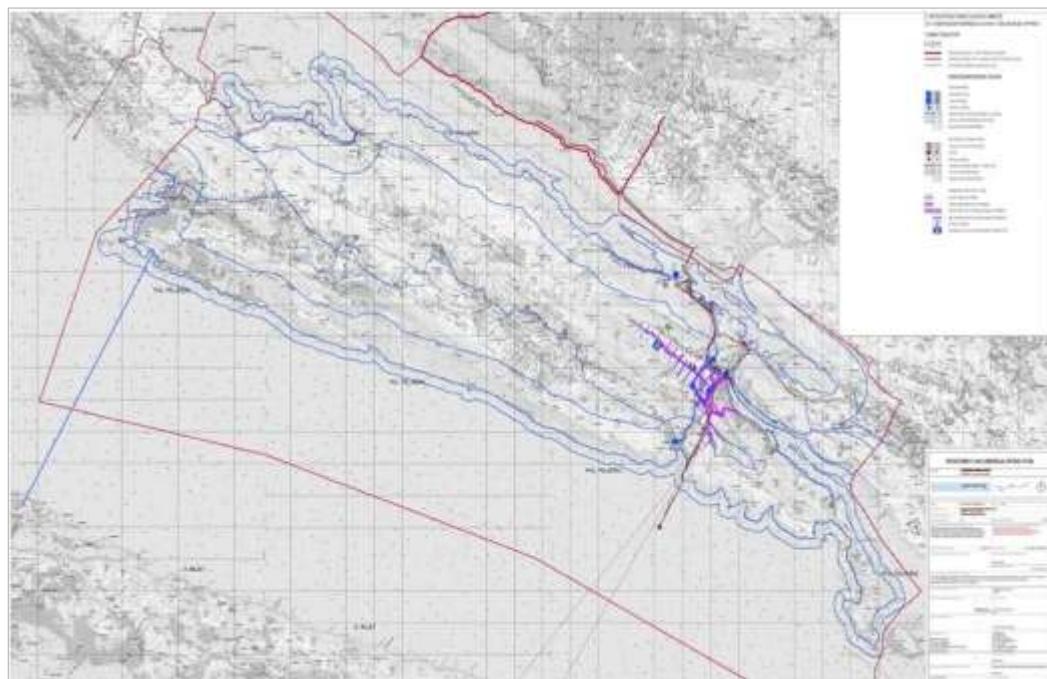
Na području Općine Ston nema legalne građevine za gospodarenje otpadom niti odlagališta otpada.

Na cjelokupnom području Općine Ston uspostavljeno je prikupljanje i odvoz miješanog komunalnog i ostalih vrsta otpada putem komunalnog društva "Komunalno društvo Ston d.o.o.". Glomazni otpad se odvozi prema rasporedu i na zahtjev korisnika.

Na području Općine Ston sukladno dokumentima iz gospodarenja otpada predviđeno je 5 zelenih otoka, jedno mini reciklažno dvorište i jedan rashladni kontejner.

Sukladno zakonu kojem se regulira gospodarenje otpadom, na području Općine Ston planirani su:

- reciklažno dvorište
- odvojeno prikupljanje biootpada
- nabava kompostera.

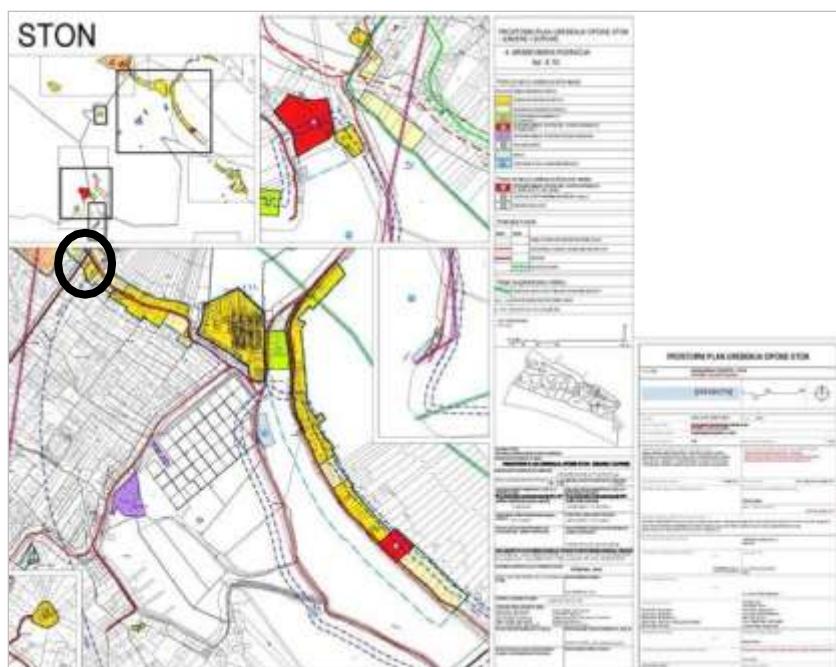

Grafički prikaz 09. Kartografski prikaz 2.3. Vodnogospodarski sustav

Izvor: Prostorni plan uređenja Općine Ston (Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije, 09/10., 05/13., 05/15., 12/17.) – pročišćena radna verzija

Gradnja reciklažnog dvorišta planirana je na području naselja Ston i prikazana je na grafičkom prikazu 10.

Planom gospodarenja otpadom Općine Ston, sukladno zakonskim obvezama i obzirom na površinu Općine te smještaj budućeg reciklažnog dvorišta, planirana je nabava nekoliko mobilnih reciklažnih dvorišta, gradnja reciklažnog dvorišta za građevni otpad, sortirnice i drobilice drvenog otpada.

Grafički prikaz 10. Lokacija reciklažnog dvorišta na području Općine Ston (označeno crnom elipsom)

Izvor: Prostorni plan uređenja Općine Ston (Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije, 09/10., 05/13., 05/15., 12/17.) – pročišćena radna verzija

Zaštita i korištenje dijelova prostora od posebnog značaja

5.1. Zaštita prirodne baštine

ZAŠTIĆENI DIJELOVI PRIRODE

Temeljem Zakona koji regulira zaštitu prirode, na području Općine Ston zaštićeni su sljedeći dijelovi prirode:

- u kategoriji "posebni rezervat u moru":
 - Malostonski zaljev i Malo more (broj registra u upisniku zaštićenih područja: 343)
- u kategoriji "značajni krajobraz":
 - uvala Vučina s obalnim pojasom na Pelješcu (broj registra u upisniku zaštićenih područja: 315)
 - uvala Prapratno (broj registra u upisniku zaštićenih područja: 314)

EKOLOŠKA MREŽA

Ekološka mreža Republike Hrvatske proglašena je Uredbom o ekološkoj mreži i predstavlja područja ekološke mreže Europske unije NATURA 2000. Ekološku mrežu čine područja očuvanja značajna za ptice-POP i područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove-POVS.

Na području Općine Ston područja ekološke mreže RH (NATURA 2000) navedena su u tablici 10.

Redni broj	Vrsta	Naziv područja	Oznaka
1.	Područja očuvanja značajna za ptice – POP (Područja posebne zaštite – SPA)	Srednjedalmatinski otoci i Pelješac	HR1000036
2.		Jl dio Pelješca	HR2001364
3.		Rt Rukavac-Rt Marčuleti	HR3000162
4.		Stonski kanal	HR3000163
5.	Područja ocuvanja značajna za vrste i stanišne tipove – POVS (Predložena Područja od značaja za Zajednicu – pSCI)	Solana Ston	HR3000167
6.		Lastovski i Mljetski kanal	HR3000426
7.		Malostonski zaljev	HR4000015
8.		Elafiti	HR4000028
9.			

Tablica 10. Područja ekološke mreže RH na području Općine Ston Izvor:
www.bioportal.hr

OSOBITO VRIJEDNI PREDJEL-PRIRODNI KRAJOBRAZ

Na području Općine Ston definiran je jedan osobito vrijedan predjel-prirodni krajobraz: šire područje oko Žuljane. Na području Općine Ston nalaze se ekološki značajna područja te strogo zaštićene i ugrožene vrste.

Ekološki značajna područja obuhvaćaju ugrožena i rijetka staništa te staništa ugroženih i endemičnih vrsta. Strogo zaštićene i ugrožene vrste obuhvaćaju niž ugroženih i strogo zaštićenih vrsta (biljne vrste, sisavci, ptice, vodozemci, gmazovi, ribe, leptiri) koji stalno ili povremeno obitavaju na području Općine Ston.

Prirodna baština na području Općine Ston prikazana je na grafičkom prikazu 11.

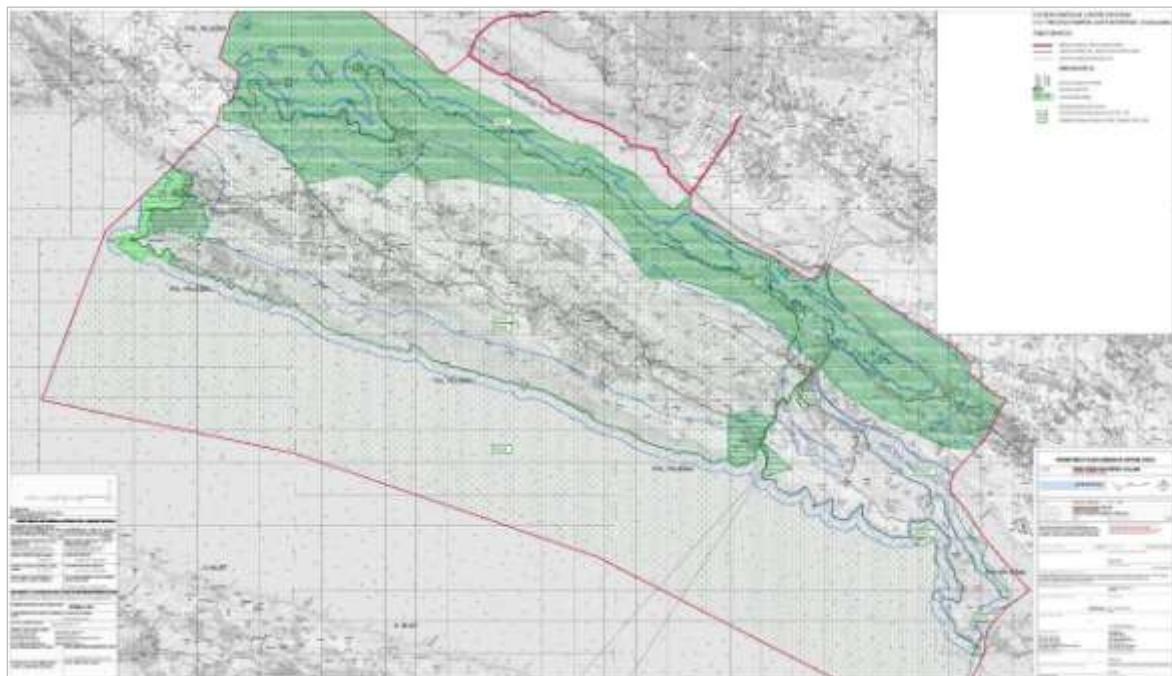
5.2. Zaštita kulturne baštine

Područje Općine Ston bogato je kulturnom baštinom, koju čine:

- povijesne cjeline i dijelovi naselja (gradskog, gradsko-seoskog i seoskog obilježja)
- povijesni sklopovi i građevine (sakralne i civilne građevine)
- elementi povijesne opreme naselja (građevine niskogradnje s uređajima)
- krajolik povijesno karakteristične strukture koja svjedoči o čovjekovoj nazočnosti u prostoru
- tehnički i drugi slični objekti (gospodarske i industrijske građevine)
- arheološka baština:
 - arheološki pojedinačni lokaliteti-kopneni
 - arheološki pojedinačni lokaliteti-podmorski
 - arheološka zona
 - dionica Napoleonskog puta Ston-Ponikve.

Posebnu skupinu čine kulturna dobra od lokalnog značaja.

Kulturna baština na području Općine Ston prikazana je na grafičkom prikazu 12..

Grafički prikaz 11. Kartografski prikaz 3.1.b Područja posebnih uvjeta korištenja-Prirodna baština

Izvor: Prostorni plan uređenja Općine Ston (Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije, 09/10., 05/13., 05/15., 12/17.) – pročišćena radna verzija

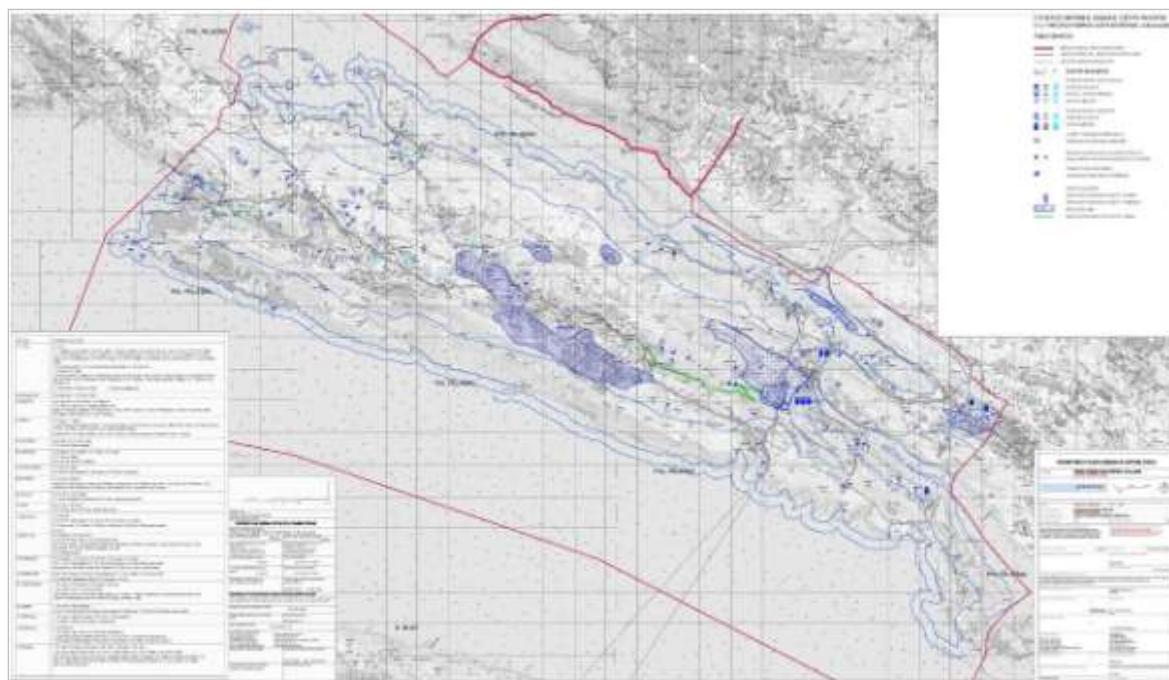
Registrirana kulturna dobra RH na području Općine Ston prikazana su tablicom 11..

Rbr.	Naziv	Vrsta	Z lista	P lista	Klasa rješenja	Ugroženost	Obnova
1.	Arheološko nalazište špilja Gudnja	NEP (P)	6038	0	UP/I-612-08/13-06/0157	da	ne
2.	Brijeg Gradac s crkvom sv.Mihajla i samostanom dominikanki, Stonsko polje	NEP (P)	4560	0	UP/I-612-08/10-06/	ne	da
3.	Ciklus devet slika s ograda pjevališta crkve Gospe od Rozarija u Tomislavovcu	POK (P)	0	5456	UP/I-612-08/16-05/0247	ne	da
4.	Crkva Gospe od Lužina	NEP (P)	4858	0	UP/I-612-08/10-06/	da	da
5.	Crkva Gospe od Sedam žalosti, Žuljana	NEP (P)	2464	0	UP/I-612-08/02-01/852	ne	ne
6.	Crkva Navještenja, Ston	NEP (P)	1759	0	UP/I-612-08/02-01/844	ne	da
7.	Crkva Presvetoga Imena Isusova (sv.Liberana), Ston	NEP (P)	6143	0	UP/I-612-08/13-06/0258	ne	da
8.	Crkva sv. Đurđa, Sparagovići	NEP (P)	966	0	UP/I-612-08/02-01/729	ne	da
9.	Crkva sv. Andrije, Stonsko polje	NEP (P)	1758	0	UP/I-612-08/02-01/842	ne	ne
10.	Crkva sv. Ivana Krstitelja, Hodilje	NEP (P)	1750	0	UP/I-612-08/02-01/1322	ne	ne
11.	Crkva sv. Jeronima, Ston	NEP (P)	0	0		ne	da
12.	Crkva sv. Mihajla, Mali Ston	NEP (P)	1678	0	UP/I-612-08/04-01-06/96	ne	da
13.	Crkva Svih Svetih s grobljem, Broce	NEP (P)	1739	0	UP/I-612-08/02-01/730	ne	ne
14.	Franjevački samostan i crkva sv. Nikole, Ston	NEP (P)	0	0		da	ne
15.	Ikona Bogorodice s Djetetom (Madre della passione)	POK (P)	7116	0	UP/I-612-08/18-06/0047	ne	da
16.	Inventar utvrde Veliki Kaštio	POK (Z)	0	5869	UP/I-612-08/18-05/0013	ne	ne
17.	Kancelarija Dubrovačke Republike	NEP (P)	0	0		ne	da
18.	Kip sv. Nikole iz crkve Sv. Nikole	POK (P)	424	0	UP/I-612-08/02-01/122	ne	ne
19.	Kulturno-povijesna cjelina Stona s gradskim zidinama i utvrdama	NEP (C)	0	0		ne	da
20.	Kulturno-povijesna cjelina Mali Ston	NEP (C)	0	0		ne	da
21.	Ljetnikovac Betondić, Broce	NEP (P)	1753	0	UP/I-612-08/02-01/884	ne	ne
22.	Oltar-moćnik crkve Sv. Vlaha	POK (P)	7146	0	UP/I-612-08/18-06/0081	ne	ne
23.	Oltarna pala Bogorodica s Djetetom, sv. Nikolom, sv. Ilijom, sv. Rokom i sv. Martinom	POK (P)	0	5522	UP/I-612-08/16-05/0301	ne	ne
24.	Oltarna pala Sv. Jeronim	POK (P)	0	5777	UP/I-612-08/16-05/9208	ne	da

25.	Ostaci antičkog brodoloma kod otočića Lirica	NEP (P)	5655	0	UP/I-612-08/12-06/0097	da	ne
26.	Ostaci crkve sv. Ivana, Stonsko polje	NEP (P)	4765	0	UP/I-612-08/10-06/03382	ne	ne
27.	Ostaci crkve sv. Magdalene (Mandaljene)	NEP (P)	4764	0	UP/I-612-08/10-06/0305	da	ne
28.	Ostaci crkve sv. Martina, Stonsko polje	NEP (P)	4762	0	UP/I-612-08/10-06/	ne	da
29.	Ostaci crkve sv. Petra, Stonsko polje	NEP (P)	4763	0	UP/I-612-08/10-06/	da	da
30.	Ostaci crkve sv. Srđa, Prapratno	NEP (P)	0	0		da	ne
31.	Ostaci crkve sv. Stjepana, Stonsko polje	NEP (P)	2530	0	UP/I-612-08/02-01/673	da	ne
32.	Ostaci njemačkog torpednog čamca "S-57"	NEP (P)	25	0	UP/I-612-08/02-01/119	da	ne
33.	Podvodno arheološko nalazište kod uvale Prapratno	NEP (P)	19	0	UP/I-612-08/02-01/125	da	ne
34.	Raspelo iz crkve sv. Nikole	POK (P)	426	0	UP/I-612-08/02-01-082	ne	ne
35.	Skulptura Krista	POK (P)	0	5783	UP/I-612-08/16-05/0213	ne	da
36.	Slika Krštenje Kristovo	POK (P)	0	5970	UP/I-612-08/18-05/0144	ne	ne

Tablica 11. Izvod iz registra kulturnih dobara RH na području Općine Ston

Izvor: Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Dubrovniku

Grafički prikaz 12. Kartografski prikaz 3.1.a Područja posebnih uvjeta korištenja-Kulturna baština

Izvor: Prostorni plan uređenja Općine Ston (Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije, 09/10., 05/13., 05/15., 12/17.) – pročišćena radna verzija

5.3. Područja posebnih karakteristika

Područja posebnih karakteristika na području Općine Ston obuhvaćaju:

- građevine posebne namjene, na koje se primjenjuju posebni zakoni
- područja potencijalnih prirodnih i drugih nesreća, za koje se propisuju posebne mjere zaštite
- područja ostalih posebnih karakteristika.

Građevine posebne namjene na području Općine Ston obuhvaćaju:

- potkop "Brijesta"
- istražno područje za Pb "Jug"-uvala Pržina u zaljevu Marčuleti.

Na predmetne građevine primjenjuju se posebni uvjeti temeljem posebnog zakona.

Područja potencijalnih prirodnih i drugih nesreća obuhvaćaju područja ugrožena poplavama te područja ugrožena potresima. Područje ugroženo potresima obuhvaća područje cijele Općine Ston, dok se područje ugroženo poplavama odnosi na sljedeća područja:

- slivno područje od Ponikava do uvale Prapratno, gdje je ugroženo područje kampa u Prapratnom
- slivno područje Perunskog potoka, uslijed čijeg izljevanja su ugroženi Stonsko polje i Stonska solana.

U svrhu zaštite od poplava potrebno je provoditi sustavno uređenje vodotoka i bujica te zaštitu od erozije i klizišta kroz biološke i hidrotehničke radove te gradnju zaštitnih vodnih građevina.

Malostonski zaljev i Malo more, koji su zaštićeni u kategoriji posebni rezervat u moru, Odlukom o određivanju osjetljivih područja proglašeni su osjetljivim područjem-eutrofnim područjem. Stonski kanal također je proglašen osjetljivim područjem-eutrofnim područjem.

U svrhu zaštite potrebno je ispoštovati sve zakonom propisane mjere zaštite voda i mora od onečišćenja koje može izazvati planirano korištenje prostora.

Obvezni prostorni pokazatelji

Demografska struktura	Razmještaj i struktura stanovništva	Broj stanovnika	2407 (2011.)
		Indeks kretanja broja stanovnika	92,3 (2001.-2011.)
		Prirodni prirast stanovništva	-19 (2017.)
	Razmještaj i struktura kućanstava	Broj kućanstava	833 (2011.)
		Indeks rasta broja kućanstava	96,6 (2001.-2011.)
		Prosječna veličina kućanstva	2,88 (2011.)
Socijalno-gospodarska struktura	Ekonomski razvoj	Indeks razvijenosti	103,01
		Stupanj razvijenosti ¹⁸	6

Tablica 12. Opći pokazatelji razvojnih kretanja na području Općine Ston Izvor: Državni zavod za statistiku (www.dzs.hr), MRRFEU

Obilježje sustava naselja	Razmještaj, gustoća naselja i naseljenosti	Broj naselja	19
		Gustoća naselja	112
		Gustoća naseljenosti	14,2 st./km ² (2011.)
	Površina naselja	Površina naselja	17197,46 ha
		Površina GP naselja-ukupno planirana	303,98 ha
		Udio GP u odnosu na ukupnu površinu Općine ¹⁹	1,76 %
		Udio izgrađenog GP u odnosu na ukupnu površinu Općine ²⁰	1,33 %
		Udio neizgrađenog GP u odnosu na ukupno GP	24,36 %
		Udio neuređenog GP u odnosu na ukupno GP	-
		Broj stanovnika/ukupna površina GP	7,91 st./ha
Korištenje zemljišta u naseljima	Građevinska područja (GP)	Broj stanovnika/izgrađena površina GP	10,46 st./ha
		Broj stanovnika/uređena površina GP	-
		Površina izdvojenog građevinskog područja izvan naselja-ukupno planirana	131,07 ha, 0,05 ha/st.
		Površina i udio površine IGP pojedine namjene u odnosu na ukupnu površinu IGP:	
		Ugostiteljsko-turistička namjena	22,72 ha, 17,33 %, 0,009 ha/st.
		Gospodarska namjena-ukupna (poslovna i eksploatacija mineralnih sirovina)	107,27 ha, 81,84 %, 0,04 ha/st.
		Sport i rekreacija	1,0 ha, 0,76 %, 0,0004 ha/st.
		Područja posebne namjene	točkaste lokacije (nema površine)
		Površina groblja ²¹	0,08 ha, 0,07 %, (3,13 ha)
Izdvojena građevinska područja (izvan naselja)	Izdvojena građevinska područja (IGP)		

¹⁸ "Razvojna skupina JLS" prema podacima nadležnog Ministarstva.

¹⁹ Odnosi se na kopnenu površinu.

²⁰ Odnosi se na kopnenu površinu.

²¹ Površina groblja unutar građevinskog područja naselja (3,13 ha).

		Ukupni planirani smještajni kapacitet u TRP	1270 (1150 u IGP, 120 u GPn)
		Broj turističkih postelja po km obalne crte	10,7

Tablica 13. Struktura naselja i područja za razvoj izvan naselja

Izvor: Prostorni plan uređenja Općine Ston (Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije, 09/10., 05/13., 05/15., 12/17.) – pročišćena radna verzija, Državni zavod za statistiku (www.dzs.hr)

Prometna infrastruktura	Cestovni promet	Duljina cesta po vrstama	državne ceste: 39,1 km županijske ceste: 8,6 km lokalne ceste: 37,6 km nerazvrstane ceste: -
		Udio pojedinih vrsta cesta ²²	državne ceste: 45,83 % županijske ceste: 10,08 % lokalne ceste: 44,09 % nerazvrstane ceste ²³ : -
		Cestovna gustoća (duljina cesta/površina područja) ²⁴	0,005 km/ha
		Duljina pruge prema vrsti	-
	Željeznički promet	Udio pojedinih vrsta željezničkih pruga	-
		Gustoća željezničkih pruga (duljina/površina područja)	-
		Broj zračnih luka prema vrstama	-
	Zračni promet	Površina zračnih luka	-
		Broj luka prema vrsti	putničke luke - 9 operativna obala za potrebe izgradnje Pelješkog mosta - 1
		Površina kopnenog dijela luka ²⁵	1,99 ha
		Luke nautičkog turizma prema broju vezova	do 200 vezova: Žuljana (planirano) do 100 vezova: Kobaš (planirano)
Energetska infrastruktura	Opskrba električnom energijom	Broj riječnih luka prema veličini i rijeci	-
		Klasa i duljina plovnih putova	-
		Broj postojećih baznih stanica na 100 stanovnika	0,66
		Duljina elektroopskrbnih vodova	119,06 km
		Udio i duljina elektroopskrbnih vodova prema vrsti ²⁶	ZV 35kV 28,53 km 23,96% ZV 10(20)kV 52,57 km 44,15% KB 10(20)kV 6,57 km 5,51% ZV 1kV 24,69 km 20,73% KV 1kV 6,7 km 5,65%
	Opskrba plinom	Duljina plinovoda	-
		Udio prema vrsti plinovoda	-
	Opskrba naftom	Duljina naftovoda	-

²² U postupku utvrđivanja. ²³

U postupku utvrđivanja. ²⁴

Bez nerazvrstanih cesta.

²⁵ Podatak Lučke uprave Dubrovačko-neretvanske županije.

²⁶ Podatak HEP-Operatora distribucijskog sustava d.o.o. – Elektrojug Dubrovnik

Opskrba vodom i odvodnja otpadnih voda	Opskrba pitkom i tehnološkom vodom	Duljina javne vodoopskrbne mreže ²⁷	19,5 km
		Potrošnja pitke vode l/stanovniku ²⁸	64467,8 l/st.
	Pročišćavanje otpadnih voda	Duljina kanalizacijske mreže ²⁹	11,3 km
		Uređaji za pročišćavanje otpadnih voda-broj i kapacitet ³⁰	1 uređaj sa mehaničkim tretmanom, kapacitet 35000 ES
Gospodarenje otpadom	Odlagališta otpada	Broj i površina odlagališta prema vrsti	-
		Sanacija neuređenih odlagališta (broj, površina)	-

Tablica 14. Postojeća infrastrukturna opremljenost na području Općine Ston

Izvor: Prostorni plan uređenja Općine Ston (Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije, 09/10., 05/13., 05/15., 12/17.) – pročišćena radna verzija, Vodovod Dubrovnik d.o.o., Lučka uprava Dubrovačko-neretvanske županije, Odluka o razvrstavanju javnih cesta (Narodne novine, 103/18.), HEP-Operator distribucijskog sustava d.o.o. – Elektrojug Dubrovnik

Korištenje prirodnih resursa	Poljopriveda	Ukupna površina poljoprivrednog zemljišta	2003,0 ha
		Udio poljoprivrednog zemljišta	11,6 %
		Površina poljoprivrednog zemljišta po stanovniku	0,83 ha/st.
	Šumarstvo	Ukupna površina šumskog zemljišta	1988,5 ha
		Udio šumskog zemljišta	11,5 %
		Površina šumskog zemljišta po stanovniku	0,82 ha/st.
	Vode	Površine površinskih voda prema vrsti (jezero, ribnjak, umjetni bazeni, more)	vodotoci ³¹ 22,05 ha more 18615,35 ha kanali ³² -
		Udio površina površinskih voda u odnosu na površinu Općine ³³	vodotoci 0,06 % more 51,97 % kanali -
		Duljina vodotoka ³⁴	21,66 km
		Morska obala-dužina obalne crte ³⁵	118,6 km
	Mineralne sirovine	Broj i površina eksploracijskih polja po vrstama mineralnih sirovina	eksploatacijsko polje mineralne sirovine – morska sol, površine 60 ha

²⁷ Potrošnja pitke vode po stanovniku temeljem podataka nadležnog poduzeća o fakturiranoj vodi za 2018. godinu ($155\ 174\ m^3$) i broju stanovnika Općine Ston za 2011. godinu (2407).

²⁸ Potrošnja pitke vode po stanovniku temeljem podataka nadležnog poduzeća o fakturiranoj vodi za 2018. godinu ($155\ 174\ m^3$) i broju stanovnika Općine Ston za 2011. godinu (2407).

²⁹ Podatak iz Prostornog plana uređenja Općine Ston, kartografski prikaz 2.3. Vodnog gospodarskog sustav. Obuhvaća regionalni kolaktor Neum-Mljetski kanal koji tranzitno prolazi Općinom Ston i na kojeg je s područja Općine spojeno jedino naselje Ston.

³⁰ Projektirani kapacitet. Trenutni protok spojen na uređaj iznosi 20 l/s.

³¹ Vodotoci i svaki kanali koji se vode kao čestice javnog vodnog dobra. Podatak jedobiven temeljem prosječne širine vodotoka i kanala koje su proglašene kao čestice javnog vodnog dobra prema podacima Hrvatskih voda – VGI za mali sliv "Dubrovačko primorje".

³² Podaci su sadržani u „vodotocima“.

³³ Ukupna površina koju čini površina kopnenog i morskog dijela Općine.

³⁴ Prema podacima Hrvatskih voda - VGI za mali sliv "Dubrovačko primorje".

³⁵ Duljina kopnene obalne crte prema kartografskom prikazu 1. Korištenje i namjena površina.

Zaštićene prirodne vrijednosti	Zaštićena područja prirode	Broj i površina zaštićenih područja Područja ekološke mreže, prema vrsti	poseban rezervat u moru – Malostonski zaljev i Malo more – 36 14898,97 ha
			značajni i krajobraž uvala Vučina s obalnim pojasom na Pelješcu – 168,69 ha
			uvala Prapratno – 220,19 ha
			JI dio Pelješca – 14058,48 ha
			RtRukavac-Rt Marčuleti – 175,48 ha
			Stonski kanal – 569,18 ha
			POVS područja 37 Solana Ston – 46,32 ha
			Lastovskii Mljetski kanal – 108495,43 ha
			Malostonski zaljev – 5717,24 ha
Kulturna dobra	Struktura registriranih kulturnih dobara³⁹	Elafiti – 6778,14 ha	
		POP područja 38 Srednjedalmatinski otoci i Pelješac – 82582,16 ha	
		Broj zaštićenih nepokretnih kulturnih dobara	26
		Broj ili udio obnovljenih kulturnih dobara ⁴⁰	11 (42,3%)
		Broj ili udio ugroženih kulturnih dobara	10 (38,4%)

Tablica 15. Korištenje i zaštita značajnih prostora na području Općine Ston

Izvor: Prostorni plan uređenja Općine Ston (Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije, 09/10., 05/13., 05/15., 12/17.) – pročišćena radna verzija, Register kulturnih dobara RH, Web portal informacijskog sustava zaštite prirode (www.bioportal.hr)

Pokrivenost prostornim planovima	Pokrivenost PP prema razini planova i izvješća	Broj donesenih PP	1
		Broj donesenih izmjena i dopuna PP	3
		Broj PP u izradi	1
		Uporabna dozvola	101
		Lokacijska dozvola	11
		Rješenje o uvjetima građenja	13

Provedba prostornih planova	Broj izdanih pojedinačnih akata prostornog uređenja po vrstama ⁴¹	Potvrda glavnog projekta	7
		Etažiranje	3
		Potvrda parcelacijskog elaborata	55
		Uvjerenje o namjeni čestice	59

36 Ukupna površina rezervata, koja obuhvaća i dio teritorija susjednih jedinica lokalne samouprave.

37 Obuhvaća dijelove koji se protežu na teritoriju Općine Ston i teritoriju drugih jedinica lokalne samouprave.

38 Obuhvaća dijelove koji se protežu na teritoriju Općine Ston i teritoriju drugih jedinica lokalne samouprave.

39 Podaci iz registra kulturnih dobara RH (www.min-kulture.hr) prema očitovanju Konzervatorskog odjela u Dubrovniku

40 Odnosi se na nepokretna kulturna dobra.

41 Podaci Upravnog odjela za prostorno uređenje i gradnju DNŽ-ispostava Ploče za razdoblje 2013.-2018. Bez izdanih rješenja o ozakonjenju.

		Mišljenje-građevinski poslovi	30
		Završno izvješće nadzornog inženjera	5
		Prijava početka građenja	24
		Obavijest o uvjetima za izraduglavnog projekta	46
		Lokacijska informacija	144
		Rješenje o utvrđivanju građevne čestice	74
		Građevinska dozvola	39
		Uvjerenje o vremenu građenja	3
Urbana preobrazba		Broj PP ili pojedinačnih zahvata	1
		Površina ⁴²	35812,81 ha
Urbana sanacija		Broj izdanih rješenja o ozakonjenju ⁴³	635
		Planovi sanacije, izmjene i dopune PP	1

Tablica 16. Dokumenti prostornog uređenja na području Općine Ston

Izvor: Općina Ston, UO za prostorno uređenje DNŽ–ispustava Ploče

⁴² Ukupna površina Općine, koja se sastoji od kopnenog i morskog dijela.

⁴³ Podaci Upravnog odjela za prostorno uređenje i gradnju DNŽ-ispostava Ploče za razdoblje 2013.-2018. Prema podacima dobivenim iz Registra izdanih rješenja o izvedenom stanju Agencije za ozakonjenje nezakonito izgrađenih zgrada, za koje nije navedeno razmatrano razdoblje, izdano je ukupno 592 rješenja i to po katastarskim općinama: Boljenovići 26, Brijesta 20, Broce 28, Česvinica 4, Dančanje 2, Duba Stonska 41, Hodilje 113, Putniković 35, Sparagovići 12, Ston 81, Tomislavovac 65, Žuljana 115, Zaton Doli 50.

III. ANALIZA PROVEDBE PROSTORNIH PLANOVA I DRUGIH DOKUMENATA

Izrada prostornih planova

PROSTORNI PLAN UREĐENJA OPĆINE STON

Prostorni plan uređenja Općine Ston donesen je na 11. sjednici Općinskog vijeća Općine Ston u svibnju 2010. godine i objavljen u Službenom glasniku Dubrovačko-neretvanske županije, broj 09/10..

Svrha i opći cilj izrade Prostornog plana uređenja Općine Ston je osiguranje razvoja Općine na načelima održivog razvoja, koji će se ostvariti na sljedeći način:

- prostorni razvoj zasnovan na demografskom razvitku, koji se temelji na prirodnom priraštaju stanovništva, doseljavanju u povratku stanovnika te uspostava ravnoteže između takvog demografskog razvijanja i prostornog razvoja Općine
- zaštita vrijednih područja, posebno obalnog pojasa sa otočićima, ugroženih dijelova prirode, arheoloških i spomeničkih zona i lokaliteta, te vrijednih krajolika
- gospodarski razvoj zasnovan na turizmu, poljoprivredi, te industriji sa čistim tehnologijama, proizvodnim pogonima manjeg kapaciteta (mala i srednja poduzeća) i značajnom udjelu servisnih djelatnosti
- osiguranje prostora i lokacija za infrastrukturne i ostale objekte i sadržaje državnog i županijskog značaja u skladu sa njihovim realnim potrebama.

Ustanovljene planske kriterije i mjeru koje će potaknuti povezivanje obalnog područja općine sa zaleđem i osiguranje jednakomernog razvoja cijelog prostora općine. Pri tom nastojati na čuvanju specifičnih značajki i identiteta pojedinih naselja.

U travnju 2013. na 25. sjednici Općinskog vijeća Općine Ston donesen je Zaključak o ispravku tehničkih grešaka u kartografskim prikazima 4. Građevinska područja.

U lipnju 2015. godine na 14. sjednici Općinskog vijeća Općine Ston donesene su Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Ston objavljene u Službenom glasniku Dubrovačko-neretvanske županije, broj 05/15..

U rujnu 2017. godine donesene su Ciljane izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Ston objavljene u Službenom glasniku Dubrovačko-neretvanske županije, broj 12/17..

Trenutno su u izradi Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Ston, koje su pokrenute temeljem *Odluke o izradi Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Ston (Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije, 01/17.).*

PLANOVI KOJI SU PRETHODILI PROSTORNOM PLANU UREĐENJA OPĆINE STON

Do izrade Prostornog plana uređenja Općine Ston bili su izrađeni sljedeći prostorni planovi za područje Općine Ston:

- Prostorni plan (bivše) Općine Dubrovnik (Službeni glasnik, broj 12/86., 10/87., 13/88., 03/89., 13/89., 09/91.)
- Provedbeni urbanistički plan Stona-stari grad (Službeni glasnik, broj 14/88.).

PROSTORNI PLANNOVI UŽEG PODRUČJA

Prostornim planom uređenja Općine Ston propisana je izrada prostornih planova užeg područja (urbanistički planovi uređenja-UPU), koji obuhvaćaju sljedeće lokalitete:

- povjesna jezgra/Supava/Stonsko polje (gp naselja Ston)
- naselje Mali Ston
- naselje Hodilje
- Malo Selo (gp naselja Hodilje)
- naselje Luka
- G. Selo (gp naselja Brijesta)
- Naselje Brijesta
- Luka
- naselje Žuljana
- naselje Broce
- Kobaš
- Zamasline
- Škrabo (gp naselja Zaton Doli)
- zona poslovne namjene (gp naselja Zaton Doli)
- zona gospodarske namjene (gp naselja Česvinica)
- Prapratno (gp naselja Metohija)
- zona poslovne namjene (gp naselja Zabrdje).

Na snazi su sljedeći urbanistički planovi uređenja:

- "Duba Stonska-Uvala Bjejevica"
- "Duba Stonska-Zjatsjever".

PROSTORNI PLAN PODRUČJA POSEBNIH OBILJEŽJA

Za posebni rezervat Malostonski zaljev i Malo more predviđena je izrada Prostornog plana područja posebnih obilježja (PPPO).

Provedba prostornih planova

U skladu sa Zakonom o prostornom uređenju prostorni planovi se provode izdavanjem lokacijske dozvole, dozvole za promjenu namjene i uporabu građevine, rješenja o utvrđivanju građevne čestice, potvrde parcelacijskog elaborata (akti za provedbu prostornih planova) te građevinske dozvole na temelju posebnog zakona.

Akt za provedbu prostornog plana izdaje se u skladu sa spomenutim Zakonom, prostornim planom i drugim propisima donesenim na temelju spomenutog Zakona i posebnim propisima, ako spomenutim Zakonom nije propisano drukčije.

Upravno tijelo Dubrovačko-neretvanske županije, ako spomenutim Zakonom nije propisano drukčije, izdaje na svojem području akte za provedbu prostornih planova za zahvate u prostoru planirane među ostalim i prostornim planovima lokalne razine na području općine.

Na području Općine Ston akti o gradnji se trenutno izdaju temeljem *Prostornog plana uređenja Općine Ston (Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije, 09/10., 05/13., 05/15., 12/17.)*, izuzev područja zona izdvojenih građevinskih područja izvan naselja gospodarske-ugostiteljsko-turističke namjene "Uvala Bjejevica" i "Zyat sjever", gdje se akti o gradnji izdaju temeljem *Urbanističkog plana uređenja "Duba Stonska-Uvala Bjejevica"* (*Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije, 12/17.*) i *Urbanističkog plana uređenja "Duba Stnska-Zyat sjever"* (*Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije, 12/17.*).

Po donošenju propisanih UPU-ova akti o gradnji unutar njihovog obuhvata će se izdavati temeljem istih.

Akti o gradnji na području Općine Ston, sukladno zakonskoj regulativi, trenutno izdaje Upravni odjel za prostorno uređenje i gradnju Dubrovačko-neretvanske županije-ispostava Ploče.

Provedba drugih dokumenata koji utječu na prostor

Najvažniji dokumenti na razini Općine Ston od utjecaja na Prostorni plan i prostorni razvoj Općine su sljedeći:

- *Strateški plan Općine Ston za razdoblje 2017.-2019.*
- *Plan gospodarenja otpadom Općine Ston za razdoblje 2018.-2022. godine.*

STRATEŠKI PLAN OPĆINE STON ZA RAZDOBLJE 2017.-2019.

Strateški plan Općine Ston predstavlja važan alat za upravljanje razvojem Općine Ston te se njegovi ciljevi moraju uvažavati prilikom donošenja proračuna i investicijskih programa, uključivo i prostorno-planske dokumentacije. Prikazuje gospodarske, društvene, kulturne i sociološke aspekte sredine te predstavlja ključni ulazni dokument za izradu programskih dokumenata i konkuriranja na natječajima prema ministarstvima i projektima EU.

Strateškim planom Općine Ston određeni su opći ciljevi koje je potrebno ostvariti kroz određeni broj specifičnih ciljeva u navedenom periodu. Za svaki od ciljeva određeni su parametri (pokazatelji rezultata) prema kojima će se pratiti evaluacija provedbe strateškog plana.

Ciljeve Strateškog plana Općine Ston potrebno je ugraditi u ciljeve na razini prostorno-planske dokumentacije za Općinu Ston, a što je potrebno odraditi prvim sljedećim Izmjenama i dopunama Prostornog plana uređenja Općine Ston.

PLAN GOSPODARENJA OTPADOM OPĆINE STON ZA RAZDOBLJE 2018.-2022. GODINE.

U proteklom razdoblju, od donošenja Plana gospodarenja otpadom Općine Ston 2007. godine, nisu se provodile akcije niti aktivnosti selekcije i korištenja otpada, što je preduvjet cjelovitog sustava gospodarenja otpadom.

Temeljem nove zakonske regulative o gospodarenju otpadom, donesen je novi Plan gospodarenja otpadom Općine Ston, koji predviđa sljedeće građevine i uređaje za gospodarenje otpadom:

- reciklažno dvorište, na lokaciji u blizini Općinskog središta Ston, na lokaciji već određenoj PPUO-m
- mobilno reciklažno dvorište, koja će se postavljati na različite lokacije u Općini
- reciklažno dvorište za građevinski otpad, na lokaciji u sklopu industrijske zone u Stonu
- ostale građevine i uređaji za gospodarenje otpadom:
 - sortirnica
 - drobilica drvenog otpada-usitnjavanje drvenog otpada
 - mini komposteri (ovisno o potrebi).

Glavni ciljevi Plana gospodarenja otpadom Općine Ston su sljedeći:

- *unaprjeđenje informacijskog sustava gospodarenja otpadom*
- *provedbu mjera odvojenog sakupljanja otpada*

- *nabava i distribucija kućnih kompostera*
- *nabava opreme, vozila i plovila za odvojeno sakupljanje biootpada, papira/kartona, plastike, stakla i metala*
- *edukaciju i jačanje svijesti građana – Provedba izobrazno-informativnih aktivnosti*
- *mjere praćenja stanja okoliša (monitoring) uz izgradnju reciklažnog dvorišta i sortirnice za odvojeno prikupljanje papira/kartona, metala, stakla, plastike i drva*

- *integriranje sustava gospodarenja otpadom Općine Ston u sustav CGO (regionalnog centra gospodarenja otpadom) Dubrovačko-neretvanske županije*
- *u okviru CGO Dubrovačko-neretvanske županije izgradnja odlagališnih ploha za odlaganje otpada koji sadrži azbest*
- *izgradnja reciklažnih dvorišta za građevni otpad*
- *sanacija crnih točaka u Općini Ston čim se uoče na terenu.*

Prilikom sljedećih Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Ston potrebno je usklađenje sa predmetnim planom gospodarenja otpadom, na osnovu kojeg će biti moguća provedba planiranih zahvata u prostoru.

4.

Provođenje zaključaka, smjernica, prijedloga za unaprjeđenje, preporuka, aktivnosti odnosno mjera iz prethodnog izvješća o stanju u prostoru

Prethodno Izvješće o stanju u prostoru doneseno je na 12. sjednici Općinskog vijeća Općine Ston u listopadu 1999. godine i objavljeno je u *Službenom glasniku Dubrovačko-neretvanske županije, broj 08/99.*

Predmetno Izvješće izrađeno je temeljem Zakona o prostornom uređenju (Narodne novine, 30/94., 68/98., 35/99., 61/00., 32/02., 100/04.) koji više nije na snazi, a koji je obvezao na izradu dva dokumenta praćenja stanja u prostoru: *Izvješće o stanju u prostoru i Program mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru.*

Izvješće o stanju u prostoru Općine Ston izrađeno je za razdoblje od 1996. do 1999. godine i obradilo je sljedeće teme:

- pokrivenost područja Općine dokumentima prostornog uređenja
- analizu provođenja dokumenata prostornog uređenja
- opću ocjenu i nedostatke prostorno-planske dokumentacije
- ocjenu provedenih mjer i njihove učinkovitosti na svrhovito gospodarenje prostorom i
- zaštitu vrijednosti prostora i okoliša.

Program mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru izrađeno je za razdoblje od travnja 1999. do travnja 2001. godine i njime je definirano sljedeće:

- program izrade dokumenata prostornog uređenja:
 - Program održivog razvijanja
 - Prostorni plan uređenja Općine Ston
 - Izmjene i dopune Prostornog plana (bivše) Općine Dubrovnik
 - Urbanistički plan uređenja Stona
 - detaljni planovi uređenja: "Ston-Supavo", "Uvala Prapratno", "Žuljana", "Radna zona Česvinica", "Putniković", "Žuronja", "Kabli", "Luka Sutvid", "Blaževo".
- važenje postojeće dokumentacije glede zakonskih odrednica
- potreba pribavljanja podataka za izradu dokumenata prostornog uređenja:
 - kartografske podloge za izradu planova
 - pribavljanje podataka za izradu prostorno-planske dokumentacije
- mјere od značenja za izradu i donošenje dokumenata prostornog uređenja
- potreba uređenja zemljišta
- izvori financiranja uređenja zemljišta
- druge mјere za provođenje politike uređenja zemljišta.

Od donošenja Zaključka o prihvaćanju Izvješća o stanju u prostoru i programa mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru u listopadu 1999. godine do danas donesen je Prostorni plan uređenja Općine Ston, i to u svibnju

2010. godine, objavljen u Službenom glasniku Dubrovačko-neretvanske županije, broj 09/10.. Prostornim planom utvrđeni su uvjeti za dugoročno uređenje područja Općine, svrhovito korištenje, namjenu, oblikovanje, obnovu i sanaciju građevinskog i drugog zemljišta, zaštitu okoliša te posebno zaštitu kulturne baštine i vrijednih dijelova prirode i krajolika.

Nakon izrade osnovnog Plana 2010. godine uslijedilo je nekoliko izmjena i dopuna:

- 2013. godine: Zaključak o ispravki tehničkih grešaka u kartografskim prikazima 4. Građevinske područja
- 2015. godine: Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Ston
- 2017. godine: Ciljane izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Ston.

Prostornim planom uređenja propisana je izrada 19 urbanističkih planova uređenja, od kojih su do danas donesenadvaj: UPU "Duba Stonska-Uvala Bjejevica" i UPU "Duba Stonska-Zjatsjever", a odnoseno nadvije zone izdvojenih građevinskih područja gospodarske-ugostiteljsko-turističke namjene, koje su kroz Ciljane izmjene i dopune PPPO uvrštene u ovaj prostorni plan.

Izrada detaljnih planova uređenja nije propisana budući novim *Zakonom o prostornom uređenju* (*Narodne novine*, 153/13., 65/17., 114/18.) njihova izrada više nije obvezna.

Od zadanih prioriteta uređenja građevnog zemljišta do danas su odrađeni sljedeći:

- nastavak obnove povijesne jezgre Stona i ostalih naselja od Zaton Dola do Žuljane
- nastavak sanacije šteta na tvrđavi Veliki Kaštel, rive i Orsana u Malom Stonu
- rješavanje statusa postojeće izgradnje na području Malostonskog zaljeva
- projektiranje i uređenje centralnog gradskog trga u Stonu
- izrada projektne dokumentacije (i realizacija) novog trajektnog pristaništa u uvali Prapratno i pristupne ceste
- uređenje parkirališta i autobusnog kolodvora u Stonu
- izgradnja ceste Ston-Broce-Kobaš
- i druge aktivnosti vezane za projektiranje i izvedbu prometne (luke otvorene za javni promet i dr.) i komunalne infrastrukture (vodoopskrbni sustav, elektroenergetski sustav i dr.).

Temeljem obveza iz pozitivne zakonske regulative RH, posljednji relevantni dokumenti doneseni za Općinu Ston su sljedeći:

- *Strateški plan Općine Ston za razdoblje 2017.-2019.*
- *Plan zaštite od požara*
- *Procjena ugroženosti od požara i tehnoloških eksplozija*
- *Plan gospodarenja otpadom Općine Ston za razdoblje 2018.-2022. godine*
- *Procjena ugroženosti stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša za Općinu Ston*
- *Zahtjevi zaštite i spašavanja u dokumentima prostornog uređenja Općine Ston*
- *Plan zaštite i spašavanja Općine Ston*
- *Zeleni plan – LAG 5*
- drugi dokumenti.

IV. PREPORUKE ZA UNAPRJEĐENJE ODRŽIVOG RAZVOJA U PROSTORU S PRIJEDLOGOM PRIORITETNIH AKTIVNOSTI

1. Potrebe, mogućnosti i ograničenja dalnjeg održivog razvoja u prostoru Općine Ston obzirom na okolnosti, sektorska opterećenja i izazove

Strateškim planom Općine Ston izrađena je SWOT analiza za područje Općine Ston koja je definirala prednosti, slabosti, mogućnosti i opasnosti za Općinu Ston kroz šest osnovnih kategorija:

- prostorna obilježja
- ljudski resursi (stanovništvo i demografija)
- prirodna i kulturno-povijesnabština
- infrastrukturna opremljenost
- gospodarstvo i
- društvene djelatnosti.

Kroz polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja te analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata za Općinu Ston može se istaknuti kako je ključni problem i ograničenje dalnjeg razvoja demografska slika Općine, koju karakterizira dugotrajna depopulacija, koja je rezultat negativnog migracijskog salda i prirodnog pada (četvrta po redu nepovoljna demografska slika u Dubrovačko-neretvanskoj županiji) te poremećena dobno-spolna struktura stanovništva, čije je osnovno obilježje starenje i izumiranje. Također, vrlo visok udio primarnog sektora djelatnosti i slaba razvijenost djelatnosti sekundarnog i tercijarnog sektora uvjetovao je slabiji proces deagrarizacije, što se održava na ukupnom stupnju razvijenosti Općine. Prisutna je polarizacija naseljenosti koja se očituje u koncentraciji stanovništva u općinskom središtu koje i dalje demografski raste, dok je u ostalim naseljima zabilježen pad te razlike postaju sve veće. Nakon obnove od Domovinskog rata i potresa 1996. godine bilježi se obnova i gospodarsko jačanje Općine, kroz povećanje udjela djelatnosti tercijarnog sektora, osobito ugostiteljstva i turizma, što bi se trebalo pozitivno odraziti na demografska kretanja u daljoj budućnosti.

Od temeljnih slabosti na području Općine Ston, pored demografskih obilježja, za istaknuti je:

- nedovoljnu infrastrukturnu opremljenost, odnosno nedostatak izgrađenog kanalizacijskog sustava s pripadajućim uređajima za pročišćavanje otpadnih voda te nedovoljnu kvalitetu prometne infrastrukture i povezanosti
- neaktivnost zona gospodarske namjene na području Općine
- nedostatak proizvodno-poslovnih kapaciteta
- individualna poljoprivredna proizvodnja sa usitnjrenom strukturom poljoprivrednih površina
- neriješeni imovinsko-pravni odnosi
- nedovoljna opremljenost školstva i
- nedovoljno razvijena športska i rekreativna infrastruktura.

Mogućnosti za razvoj Općine ogledavaju se u:

- provođenju mjera poticanja nataliteta
- jačanju kvalitete prometnog sustava i povezanosti
- rekonstrukciji državnih, županijskih i lokalnih cesta na području Općine

- poboljšanju elektroenergetskog sustava na području Općine
- daljnjoj izgradnji vodoopskrbne mreže, kanalizacijske infrastrukture i sustava odvodnje i pročišćavanja voda

- razvoj obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava (OPG)
- mogućnosti korištenja sredstava iz fondova EU
- provedbi mjera zaštite prirodnih i kulturnih dobara
- razvoju održive poljoprivrede
- ostalim potrebama u prostoru, ovisno o potrebi.

2.

Ocjena potrebe izrade novih i/ili izmjene i dopune postojećih prostornih planova na razini Općine Ston

Trenutno su u postupku izrade i donošenja Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Ston, započete temeljem *Odluke o izradi Izmjene i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Ston (Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije, 01/17.)*. Razlog pokretanja postupka jest usklađenje PPUO-a sa člankom 201. Zakona o prostornom uređenju, kojim se unutar građevinskih područja određuju neuređeni dijelovi građevinskih područja i izgrađeni dijelovi tih područja planirani za urbanu preobrazbu. U skladu s tim, revidira se i potreba izrade UPU-ova na način da se za iste zadržava potreba izrade UPU-ova, dok se za ostale dijelove građevinskih područja akti o gradnji ishoduju temeljem odredbi za provođenje PPUO-a.

Po donošenju Izmjena i dopuna Prostornog plana Dubrovačko-neretvanske županije, sukladno članku 61. *Zakona o prostornom uređenju (Narodne novine, 153/13., 65/17., 114/18.)*, biti će potrebno provesti usklađenje PPUO sa PPDNŽ te provesti sveobuhvatne izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Ston, obzirom da su u važećem Planu uočene unutar i međusobne neusklađenosti tekstualnog i grafičkog dijela. Također, biti će potrebno provesti temeljitu reviziju važećeg Plana i provesti usklađenje sa Zakonom o prostornom uređenju te ostalim zakonima i propisima donesenim temeljem istih, a koji su od utjecaja na PPUO (primjerice Plan gospodarenja otpadom Općine Ston i Strateški plan Općine Ston). U tu svrhu donesena je *Odluka o izradi sveobuhvatnih izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Ston (Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije, 04/18.)*, kroz koju Općina Ston želi provesti usklađenje sa Prostornim planom Dubrovačko-neretvanske županije.

Na 7. sjednici Općinskog vijeća Općine Ston, uveljači 2018. godine donesena je *Odluka o izradi Izmjene i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Ston (Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije, 08/18.)* u svrhu uvrštenja i definiranja trase uspinjače/žičare sa pratećim sadržajima na području brežuljka sa tvrđavom Bartolomija. Za potrebe uvrštenja navedene žičare u PPUO izrađena je Studija lokacije za žičaru/uspinjaču Bartolomija u Stonu koja je analizirala datost prostornog konteksta obuhvata unutar kojeg će se smjestiti žičara/uspinjača kroz prizmu prirodnih i antropogenih elemenata te moguće utjecaje prostora na intervenciju, kao i intervencije na kontaktni prostor.

Preporuke mjera i aktivnosti za unaprjeđenje prostornog razvoja

Unaprjeđenje prostornog razvoja na području Općine Ston potrebno je temeljiti na sljedećim sastavnicama:

1. poboljšanje infrastrukturne opremljenosti Općine
2. razvoj turizma kroz očuvanje kulturno-povijesne baštine
3. razvoj ljudskih resursa i poboljšanje kvalitete života kroz unaprjeđenje javnih i društvenih djelatnosti i infrastrukture.

Poboljšanje infrastrukturne opremljenosti Općine obuhvaća:

- unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom: nabavka komunalnih vozila i opreme, izgradnja reciklažnih dvorišta, platoa za kontejnere te izgradnja podzemnih kontejnera
- izgradnju kanalizacionog sustava: izgradnja sustava fekalne odvodnje Mali Ston-Hodilje-Luka te ostalog sustava, objekata i uređaja odvodnje i pročišćavanja voda
- unapređenje vodoopskrbe: izgradnja vodovodne mreže u naseljima koja nemaju opskrbu vodom
- izgradnju cesta: projektiranje i izrada geodetskih elaborata za uknjižbu i legalizaciju nerazvrstanih cesta Prapratno-Zaneum, Broce-Kobaš, Brijesta-Uvala Sutvid te ostalih nerazvrstanih i protupožarnih cesta na području Općine Ston
- uređenje plaža i riva: opremanje plaža te građenje obale u luci Ston
- uređenje ekološke rasvjete i proširenje javne rasvjete: modernizacija javne rasvjete na području Općine primjenom mjer energetske učinkovitosti i zaštite od svjetlosnog onečišćenja
- uređenje javnih površina: uređenje javnih zelenih površina, trgova, pješačkih zona, pješačkih staza, parkova, dječjih igrališta, otvorenih odvodnih kanala i javnih prometnih površina te dijelova javnih cesta koje prolaze kroz naselje
- ostale mјere.

Razvoj turizma kroz očuvanje kulturno-povijesne baštine obuhvaća:

- uređenje domova kulture: nabava namještaja i ostale opreme za Dom kulture u Stonu i ostalih domova kulture na području Općine Ston
- obnova Stonskih zidina i utvrda: izrada znanstvenih radova i potrebne dokumentacije
- ostale mјere.

Mjere za unaprjeđenje prostornog razvoja s aspekta turizma potrebno je uskladiti sa Strategijom razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. godine, uključivo i Akcijskim planovima i Nacionalnim programima razvoja koji proizlaze iz iste, te strateškim i planskim dokumentima Dubrovačko-neretvanske županije i Općine Ston, u kojima su definirane mјere za razvoj turizma.

Razvoj ljudskih resursa i poboljšanje kvalitete života na području Općine kroz unaprjeđenje javnih i društvenih djelatnosti i infrastrukture obuhvaća:

- izgradnja sportske dvorane u Stonu
- sanacija nogometnog igrališta na Batali
- izgradnja pratećih objekata na igralištu
- izgradnja školske sportske dvorane u Putnikovićima
- ostale mјere.

Navedene mjere koje se referiraju na prostor Općine i ulaze u plansku kategoriju, potrebno je u sljedećem razdoblju ugraditi kroz izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Ston kako bi se moglo pristupiti ishođenju akata o gradnji i realizaciji zahvata u prostoru.

V. ZAKLJUČAK

Izvješće o stanju u prostoru Općine Ston razmatra razdoblje od 2014. do 2018. godine, temeljem obveza iz članaka 39., 40. i 41. Zakona o prostornom uređenju (Narodne novine, 153/13., 65/17., 114/18.).

Sukladno Pravilniku o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima Izvješća o stanju u prostoru (Narodne novine, 48/14., 19/15.) izrađeno je Izvješće po zadanoj strukturi i prikupljeni su potrebni podaci iz važeće prostorno- planske dokumentacije i javnopravnih tijela te drugih pravnih osoba s javnim ovlastima određene posebnim propisima, koji obavljaju poslove od utjecaja na sadržaj Izvješća, koji su tabično prikazani u poglavlju "obvezni prostorni pokazatelji".

Obzirom da je prethodno Izvješće izrađeno 1999. godine, u ovom Izvješću dan je osvrt na period od 1999. godine do 2014. godine glede provedbe zaključaka, smjernica, preporuka i aktivnosti, odnosno mjera na razini Općine Ston u tom periodu.

Ovim Izvješćem analizirane je provedba svih propisanih mjera proteklim Izvješćem te su na osnovu postojećeg stanja (opći pokazatelji razvojnih kretanja, struktura naselja i područja za razvoj izvan naselja, postojeća infrastrukturna opremljenost, korištenje i zaštita značajnih prostora i dokumenti prostornog uređenja) propisane mjere koje je potrebno ugraditi prilikom izrade izmjena i dopuna PPUO-a te propisanih UPU-ova.

Izradom sljedećeg dokumenta koji prati stanje u prostoru potrebno je analizirati provedbu mjera propisanih ovim Izvješćem o stanju u prostoru.

VI. IZVORI PODATAKA

1. LITERATURA

1. *Odluka o razvrstavanju javnih cesta (Narodne novine, 103/18.)*
2. *Plan gospodarenja otpadom Općine Ston za razdoblje 2018.-2022. godine*
3. *Pravilnik o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima Izvješća o stanju u prostoru (Narodne novine, 48/14., 19/15.)*
4. *Prostorni plan Dubrovačko-neretvanske županije (Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije, 06/03., 03/05., 03/06., 07/10., 04/12., 09/13.)*
5. *Prostorni plan uređenja Općine Ston (Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije, 09/10., 05/13., 05/15., 12/17.) – pročišćena radna verzija*
6. *Radica, T., 2015.: Dubrovnik i okolica, Meridijani, Zagreb*
7. *Strateški plan Općine Ston za razdoblje 2017.-2019*
8. *Šundov, M., 2012.: Geomorfologija Konavala, Dubrovačkog primorja, Elafita i Pelješca, Meridijani, Zagreb*
9. *Zaključak o stanju u prostoru i programu mjera za unapređenje stanja u prostoru (Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije, 08/99.)*
10. *Zakon o prostornom uređenju (Narodne novine, 153/13., 65/17., 114/18.)*

2. IZVORI

1. *Bioportal-web portal informacijskog sustava prostornog uređenja (www.bioportal.hr/gis)*
2. *Naselja i stanovništvo Republike Hrvatske 1857.-2001., Državni zavod za statistiku (www.dzs.hr)*
3. Podaci:
 - HEP-Operator distribucijskog sustava-Elektrojug Dubrovnik
 - Lučke uprave Dubrovačko-neretvanske županije
 - Mareco Neum
 - Općine Ston, Jedinstvenog upravnog odjela
 - Upravnogodjelaza prostorno uređenje i gradnju Dubrovačko-neretvanske županije-ispostava Ploče
 - Vodovoda Dubrovnik d.o.o.
4. Popis stanovništva, kućanstava i stanova 31.ožujka 2001. godine, Državni zavod za statistiku (www.dzs.hr, lipanj 2002.
5. Popis stanovništva, kućanstava i stanova 31.ožujka 2011. godine, Državni zavod za statistiku (www.dzs.hr), prosinac 2012.
6. *Registar kulturnih dobara RH (www.min-kulture.hr)*